

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombaton, egyen levél.
 Szerkesztői iroda és kiadó hivatal:
 WAJDIRA JÓZSEF könyvkereskedésben.

Előfizetési feltételek:

Helyben hárszob hirdással és vidékre postán küllve:
 Egész évre: 6 frt. — kr.
 Fél évre: 3 — —
 Évesjedre: 1 — 50.

Hirdetések

A hat hárszob polgári 1-eszt 7 kr.
 2-eszt 6 és minden további beiktatásért 6 kr.
 Helyreül minden egyes beiktatásért 30 kr.
 A „Nyit tóren”
 egy petit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsán: a KIADÓ-HIVATAL. Postas: ZEISLER M.
 Bécs, Hamburg, Berlin, Majaa-n, Frankfurt-és Basel-
 ban: HAASENSTEIN & VOGLER. Ujpest, Buda-
 Stuhlgerban: SACHSE & TÁRSÁ. Bécsben: OPPELIK.

Nagy-Kanizsa, 1869. jan. 26.

(B-f.) A magyar miniszterek magán konferenciái a napokban veszik kezdetüket, hogy a közelebbi országgyűlés elé terjesztendő főfontosságú ügyek felett tanácskozzanak, míg ez történelmi a felelős kormány kebelében, addig megdöbbenve tapasztaljuk a honf. búval látjuk a nemzet kebelébeni pártszakadások személyeskedő kínóvéseit, törvényt nem tisztelő kifakadásait.

„Átok verte meg a magyart, mert az soha együtt nem tart!” Ezt, ezt csináltassátok zászlótkra s az elégedetlen, a nyughatatlan tömeg pirulva lát munkájához, becsületes kenyérkeresetéhez.

Ha történetkönyvünk lapjain olvasgatunk, többször csillog szemünkben a honf. bú keserű könyve, melyet a pártoskodás rémképe idéz elő, ne töröljétek ezt le, bocsássátok a könyvre, s látni fogjátok: mily égetően keserű bár, a nemzeti jólét e megölő betnijét nem semmisíthetik meg.

Hagyjátok a népet meg munkájánál, nagy szavakkal, íres ígéretekkel ne szédítsétek el, korán van még, nagyon korán komolyságra hívat fel, Geothéként: Mehr Licht! Játsszani pedig véle, a nemzet zömével megbocsáthatatlan, égbekiáltó véték.

Szabadjon a jövő hongyülés teendőit körvonalkozunk egy kissé, a helyett, hogy hangzatos phrázisokkal élünk s egyik, vagy másik párt mellett kardoskodva hivatásunkat ezuttal s e helyen félreértünk.

Beismeri mindonki, hogy szabadabban lélekzünk, mint a közelmúltban, beismeri Deák Ferenc is: hogy a nemzet jogos igényei miúsenek kielégítve s a miniszterelnök is folytatólag kijelenté: miszerint sem jobbra, sem balra ne menjünk, hanem előre! S ha ezt tesszük: be lesz teljesedve Széchenyi lélekemelő szózata: Magyarország nem volt, hanem lesz. Előre tehát, előre!

A legutóbbi országos vívmányok nagy szerű épülete; kétségkívül betelölésére vár, mégis tesszük, de felelte villámhárítól az egyetértés megtörhetlen lángoszlopát emeljük, mert külföldben a viharos elemek, nemcsak kívülről, de beltről is, s ez fájóbb s rombolóbb, megsemmisítéssel fenyegetik. Ne feledjük ugyan egy perczre sem, hogy a népek Istene virraszt a szabadság s alkotmányos rend munkáisi felett, s hogy valamint a nagy világtermeszet működésében nincs megállapodás; ug a munkára s előhaladásra ébredett nemzetek sem vesztgel-
 beinek a megkezdett ösvényen.

A mult országgyűlés tevékenysége egész Európát elkött nagyszerű hatást idézett elő minden irányban s ez munkára buzdít bennünket, ha világpolgároknak akarunk látszani. Ezt, ezt fogják becsülni a multvet nemzetek milliói bennünk, s nem a köcsögkalapos frakcios félszegeskedést; ha férfi vagy légy férfi! mondá Petőfi. Hadúr és csapánk dicősfült szellemök pedig azt zen-
 gik félénk: ha magyar vagy, légy magyar!
 Kérdem én: kik idézték elő jelen helyze-

tünket? Azon férfiak, kik zseuge ifjúságuk hajnalától kezdve várták e napot, mely annyi szenvedés és oly sok vizsaly után — érlelő a gyümölcsöző sugarakat lövel a magyar jogélet tárt, tehát szabad mezejére; s kik, ha várakozás közben, amint év-év után lealkonyodott, maguk is elesveledetnek, de ifjabb társaik szemében lelkesülve olvas-
 haták a fogadást, hogy ők végrehajják azt, amit az aggastyánok terveztek s akartak.

Pedig, ha meggondoljuk, hogy midőn constitutionalis országgyűlésünk összeült: mennyi beláthatatlan rom borította a hazát s hogy oly hosszú időkre letűnt szabadságunk napját a szolgaság és fajviszaly mily sötét köde takarta volt: azt lehete következtet-
 nünk, mintha már az ujjászületési genesis frissége is kihalt volna belőlünk. És ime mit tapasztalunk! mit hallunk! riadva zengi a költővel az agg és fiatal, a hölgy és a kis gyermek, a gazdag és szegény, az ép és béna: hogy neked élni kell oh hon! s örökre, mint tavasz virulni!

Ez oly jelenség, mely azt tanusítja, hogy a magyar nemzet óriási kinsékekkel telt állam-
 hajója párthoz ért s mely int: hogy midőn a jövő újabb küzdelmeire készülünk: ne fosz-
 szítsuk szemünket folyvást csak a multa melyben több szenvedést, több borit, mint derűt észlelünk; a merengés oly beteges lesz; kevés tűz marad a jövőbe pillantanunk, pedig életvidorság, férfias tetterő s törhet-
 len lélekfenségre van égető szükségünk;

A másik azon tapasztalás, hogy nemzeti alkotmányos élete azon nap óta, mióta koronás királyával kezét fogva, kölcsönös bizalommal s minden földi erővel munkál a közfelvirulás gránit alapjain: tetemes lépést tett előre s hatalmas jogzimet nyert Európa politikai s kulturális térképein.

Belátjuk azonban, hogy azon palastra, melyen a mult országgyűlés megeredt, s mely a jövő törvényhozást még messzebb célok felé kell hogy közelítse, belátjuk, mondom azt is: hogy valamint a multa, ug a jövőre nézve sem szabad kifelednünk miképpazon souveran hatalom mellett, mely-
 lyet minden alkotmányos törvényhozás gyakorol; létezik még egy másik souverain hatalom is, s ez: a kor szelleme, mely a leg-
 gyorsabb előhaladásra készítet minden népet a nagy nemzetek nyomán.

„A nagy nemzetek nyomán” — ismét-
 lem, kik a valódi szabadságot nem csak a külviszonyokban, de a társadalom belinté-
 zményeiben is érvényesíteni törekednek. Ez az a sugár, melyről a bölcs mondja: hogy fénylik, mint Isten áldása a nemzet hon-
 lán, hogy frigyess a polgárisodásnak haj-
 nalesiülge a közboldogságnak a legfényesebb köve a koronáknak.

Ezen feladat az, a melynek betöltése s megoldása a jövő törvényhozás kezeire vár. Előtte a teendők egész sorozata, mely a jövő kifejlés minden magvait magában fog-
 lalja. Nevezetesen;

A megyék s községek rendezése és pedig a községi rendezésnél fókétkint fordítandó a rendezett tanácsu községekre, ezeknek fő-
 nöket (bíró, vagy polgármester) politikai és adminisztratív tekintetben azon jogokkal kellene ellátni, mint melyekkel a megyék szolgabírái bírnak, azaz hogy a megyék gyűlésén színtyug ülésel s szavazattal bir-
 janak, az ily városokat illető ügyiratok s minden végzés közvetlen küldessenek hozzá-
 juk s eljárásikban a megyék szolgabíróitól függetlenítsenek. ezen ily értelemben rendezéssel neucak a munka gyorsítását eredményezné, hanem még a polgári elem öbnytasával is nagy mértékben találkozunk.

A hábíri maradványok megszüntetése.
 Az egyleti és tarsulati jogok szabályo-
 zása.

Az írodalmi s művészeti jogok biztosítása.
 Az egyházi autonómia.
 A polgári s büntetőjogi codificatio.
 Az erdogazdasági, vadászati s bérleti törvény.

A bányá s szőlőszabályozása.
 A házassági törvény.
 A hirlapbélyeg eltörlése.
 A honosítási s kivándorlási törvény.
 A kinstár viszonya.
 A ludovicicum ügye.
 A börtönügyi reform s fogházi javítás.
 A szabad kerületek rendezése.
 A telekkönyvi törvények revidója.
 Az ipartörvények, czéhrendszer s vízjog szabályozása.
 A népgyűlési jog.
 Nemzeti intézetek ügye stb.

Ezen roppant horderejű törvények meg-
 alkotásában kell, hogy a szabad szellem győzzön, különben fábul csinált vaskarika lesz az egész. A szabadság és jogvilág minél nagyobb mérvben ki kell árasztani a népletre, mert a szolgaság és igazságok el-
 leni actio már magában örökös s kimerít-
 hetlen kuttje minden hanyatlás és vissza-
 esésnek.

S minthogy törvényhozásunk nagyszerű eszelevényei a jogszerű ellentállás hazafias östínéből származnak, a jövő legislatióját sem vezetheti más indulat, ha csakugyan a nemzetakarnt legitím kifejezése akar lenni. A pártoknak ezen elvek szolgálata mellett, bármely táborba tartozzanak is, megoszla-
 niok annál kevésbé szabad, nehogy val szem-
 vedélytől áztve, miként a római gladiator, testvér kebelbe mártson tört.

A multvet és a lámpafény, mely kalauzol és fényt, melegt lövel, sajnos, hogy a nép még nem áll a multveltség oly fokán, hogy vezetés nélkül szabadon mehessen, azért esinján s óvatosan kell velök bánni s nem felzudítani, nyugodtságból felzaklatni, hanem jelezni kell előtte, hogy nem magu-
 nak, de a kor s honnak kell élnie. A kor-
 rai lehetünk világpolgárok s az itundott haza-
 lángszeretetével honpolgárok.

A zsidó tanúgy a congressus előtt.

I. pályamű.

[Pályatész.]

Azt jól tudjuk mindnyájunk, hogy igen kevés község van, mely pártokra ne volna szaggatva. Egy kántor, vagy tanító acceptá-
 tatása képes annyira egymás ellen bízótini a kedélyeket, hogy ily esetekben a szemé-
 lyes sérelmek sem tartoznak a ritkaságok közé.

S vajjon mennyi árvóset teremhet egy pártokra nem szakadt, békés egyetértésben élő község mig egy pártokra szakadt köz-
 ség csak árvótelet szülhet, és kárho-
 zatot idéz elő. Moraliter kell súlyednie az ilyen községnek, s ha benne iskola is van, az iskola is megéri azt, s pedig sokszor nagy-
 gon is fájdalmasan.

A szeretet egymond Eckartshansen az ér-
 zelmények leghatalmasbika. Ha a törvény-
 hozók ismerték volna hatalmat, ezáltal a sziveket bírták volna kormányozni, s a világ nem volna annyira bolingtalan.

A pártgyűlölet, mely az egyik vagy más-
 sik községi tag egész valóját elfoglalja, át-
 szivárog családjába, gyermekeibe. — Ki
 volna képes szeretettel cseregetni az ily
 gyermek szívébe, melyet a gyűlölet átkos
 esirája mérgezett már meg. Ez épen oka
 annak, miért szülője annyi árvótelemnek
 és kárhozatnak a pártoskodás, melynek vést-
 lobogó anyala, ha egyszer kitárta fekete lo-
 bogóját, és maga köré gyűjté a bérénczekt,
 a pártgyűlölet érzelme oly erősen fogódik
 szívébe, hogy sokszor csak a maga kárá-
 n szabadul ki ha szívet végig szorította körmei
 közül.

Mást terem a békés szellem, a kedélyek
 összhangzása és az öntudat.

De mi oka annak, hogy a pártgyűlölet, és
 egyáltalán a békétlen szellem szokta fel-
 táni sátorát a zsidó községekben? Mi oka
 annak, hogy a pártok oly ékeseredett gyű-
 lölettel bírnak viseltetni egymás irányában.

Ennek oka nagyobbbrészt a község lelkesze
 — illetőleg a rabbi, és az a kiállhatatlan
 viszony, mely a rabbi és a község között —
 ritka kivételekkel — fenn áll. Egyrészt is-
 mét a községi előjáró személye. E kettő
 képviseli a község szellemi és anyagi olda-
 lát, s ritka eset, hogy e kettő között sűrű-
 lés ne volna, e két személy sok esetben
 egyerszemű a pártokat is képviseli. A
 rabbi egyrészt, az előjáró másrészt zsarnok
 következetességgel uralkodnak az egyik hi-
 vel, a másik alattvalói fölött, és az utolsónak
 ep annyi és ép oly gyakori a lelkesztetlenség
 és egyáltalán az embertelenség.

Igaz, hogy az egyéni nézetek ép annyi
 félk lehetnek a hány egyénből az egész
 községi test áll, de ebből egyáltalán nem
 következethetjük azt, hogy minden egyes-
 nek bizalma nem pontosulhatna össze egy
 valótott eljárvá vagy rabbiában, ha az
 utó- és az első, ha mindkettő a lívesz szel-
 len; és anyagi érdekeit iparkodnak ha tel-
 [Szerkesztéségi példány.]

ja burgosággal nem, legalább kötelességszerűen előmozdítani.

S a bizalmatlanság, melylyel a község egyes tagjai lelkese vagy előjárója iránt viselkedtek, rossz befolyással van az iskolára is, s e bizalmatlanság határozza meg a rabbi és iskola közötti viszonyt.

Közégi iskolákban (öbnyire a rabbi egyszersmind iskolavezetője is. Már pedig az a község (mely az iskolát anyagilag fenntartja) és a rabbi között (ki az iskolát szellemileg vezesse) a viszony laza, — nem lesz e körülmény az iskola szemlére nézve is káros befolyással? A rabbi állása Magyarországon egyáltalán — vége igen függő és korlátolt; s így ha ez némileg függetlenebb akarja tenni állását, a község ebben csak rossz akaratot lát, és ez oly hatást idéz elő, mely a közöttük létező viszonyt még némiképen tényleg állapotát károsítja és egészen törhetetlené teszi.

Az iskolában működő egyének — a tanítók, — mi a tanítót az iskolával identifikáljuk, és azon viszonyt, mely a rabbi és iskola között fenn áll, átruházzuk a tanítóra és fogjuk constátálni a tanító és a rabbi közötti viszonyt, mert kétségtelül tény, hogy a tanító gyújtója azon szellemnek, melynek sugara az iskolát mintegy szerves szövetet szüntetlen melegenit.

A tanító még kevésbé független (legáltalán eddig, s a modifikált törvényjavaslat nem nagy reményt nyújt, hogy ez valaha másképp legyen) mint a rabbi, mert míg ő egyrésztől a községtől függ, mely őt bár nyomorult mértékben fáradságáért anyagilag jutalmazza, másrésztől a rabbitól is, mint iskolavezetőjétől, a kinek morál vagy nyájias tekintete irányban semmiképpen sem lehet közönyös. Tudnám illusztrálni e szeretetre méltó viszonyokat, de nem bántom, ismerik ezeket sokan, és Richter Frigyes (Jean Paul) igen helyesen jegyzi meg: Szazadunk inkább a tévedések pusztította, mint a tévedések morális forrásait.

A tanító állása tehát oly községekben,

hol a község és rabbi közötti viszony laza, igen bajos, bajosabb (talán, mintsem valaki azt gondolhatná).

Hogy a tanító egészen visszavonulva legyen az lehetetlen, jóllehet a fémeltelt zsidó parvenucoktól (zsidó keres nemzeti) lenéznek, sőt moráliter szükséges, hogy a gyermek szülei velük olykor érintkezésbe jöjjen.

Mi feltesszük hogy a tanító a létező pártok daczára objectív állást foglal el a községben a melyben működik; — de hát a baj gyengül e körülmény következtében? — Semmi esetre?

Szükséges lévén, hogy a tanító az iskolagyermek szüleivel érintkezésbe jöjjen, az állását valóban aggálylalt fenntartó és feltöltő rabbi, nem veszi-e zokoni a tanítónak, ha ez gyakrabban oly házakban fordul meg, melyek amannak nyílt ellenségei? Nem fogja-e a tanítónak az ily házakkal bizalmas eljárását rossz szemmel nézni? Nem fogja-e a rabbi ezen tanítót, már csak azért is, hogy ellenségeinek a tromfot nemiképp visszaadja rossz bánásmóddal, és különféle eszközök által hivatalos eljárásában keseríteni? S az ily viszony miféle gyanusítgatásokra szolgáltathat okot? S a gyanusítgatás — mondja Deák is — akár az egyik akár a másik fél részéről elkövetve, a legundokabb, legeszményebb bűn egy nemzet életében. — A ki mélyebben be van avatva a zsidó községi élet ügyeibe, az beláthatja a mondottak nagyon szomorú igazságát, s az ily „Krühwinkel-féle” eszeségöknek, a mely alkalmakkor mindig van valami lefordítani lemoskolni való corpus delicti, — meg van sokszor a maga comikus oldala is, s egy újabb „Demokritos”-nak bölcsészeti tanulmányokból anyagot szolgáltathatnak.

Ha a rabbi iskola-igazgató, kell hogy közötte és a tanító között bizalmas viszony létezzék, mar az oktatás és nevelés sikerítése érdekében is, — de az említett gyanusítgatások egyenesen felbontják e viszonyt — s ez nagyon természetes. De ez még nem vége a casusnak. A viszony mindig feszesebbé válik, s ha nem mindegyik, de az okos gyermek mindenesetre észreveszi — és ez az első lépés a tanító morális bukásához.

... Az első tehát a mit a congressustól kívánunk abban áll, hogy mentse meg a zsidó iskolát — a rozsdát; s t. i. a rabbi felügyelőségét. Vannak igen dicseretes kivételeink. A valódi és hivatalosnak az isteni szeretet alapján végző lelkészeket nem is akartuk soraink által megsérteni. Ezek fájdalom kevesek.

A zsidó felekezeti iskolágyet illetőleg mi dolga lesz a congressusnak? Magunkévá tesszük a Tencer Pál szerkesztette Magyar Izraelita hatékoni számának vezércikkében emlekedtettük.

A congressus dolga lesz tehát határozni a következő ügyek felett:

1) Meghatározzuk a népiskolák felekezeti szervezetét, (a héber tantárgyak oktatását illetőleg rendszabályt fog alkotni, s megfogja határozni, hogy az említett tárgyak oktatása mily határokig terjedjen a népiskolában, tekintetbe véve, az egy, két, három és négy osztály tanodákat.

2) Gondoskodik fog a középtanodákban járó ifjak vallásoktatásáról.

3) Foganatba fogja venni a tanítóképezde és a seminarium felállítását, oly módon, hogy azok egy a vallásosság, mint a korszerű tudományosság kívánalmainak és igényeinek megfelelően.

4) megfogja határozni a modust, hogy a létező és nem létező pénzforsorokból, miképen tartassanak fel az említett iskolák.

5) Práccise fogja meghatározni a viszonyt mely a híjközség és a tanító közt fennálljon. Ezek a congressus teendői felekezeti iskolágyet illetőleg, ezeket fogjuk tárgyalni a mennyire lehet kimerítően és mégis röviden. Nézzük először a népiskolák felekezeti szervezetét és a héber tantárgyak oktatását.

HOFFMANN MÓR.

(Folytatás következik.)

Jegyzőkönyv.

Felvetéssel a Debrecenben a község hátsáiban 1869. évi január hó 31-én délutáni 3 órakor.

T. Kollay Rókus bizottmányi elnök ur a jelen volt, és meghívása folytán egybegyűlt bizottmányi tagok előtt felolvassa T. Királyi Pál képviselőjelöltünknek azon válszát, melyet f. hó 17-én Kottoriban tartott értekezlet alkalmával felvett jegyzőkönyv folytán, a muraközi deák-párt állandó választmányhoz intézett, — mely szerint ő a képviselőjelöltükhöz elfogadni kéneket nyilatkozik, a bizalomért a letovány választókerületnek közszíntet mond, és politikai jóvendőbeli magartatására azon eddigi elvont fenntartani és szükség esetén egy részletes program kibocásjtását ígéri, mely nyilatkozat mellékelve közöltek, felolvassa, — egyhangulag

határozottat.

Tettes Királyi Pál ur képviselőjelöltünk letele az egybegyűlt által a legnagyobb lelkesültséggel fogadtatván a képviselőjelölti elfogadása által bennünk a bizalomt örögrevben mind az eddigi politikai magartatás jóvendőbeli elvont nézve elegendő biztontságot nyújt, egy részletes program kibocásjtásának szükségessége fenn nem forog. Felolvastatott szöveg: Novák József T. Szent-mártoni plébános ur letele, mely szerint a Murántali testvéreink letesté arról, hogy a Murántali testvéreink letesté politikai tekintetből egy pályán haladván a képviselői jelölté kibontott T. Királyi Pál ur jelöltünk színté óhajtják, és tekintetbe véve törökveséinek politikai irányát, hozzá hán ragaszkodnak egyhangulag

határozottat.

A jelen volt bizottmányi tagok részéről főtisztelettel Novák József plébános úrnak úgynak körül tanusított ernyedetlen buzgalmaért köszönet szavaztatik.

Több tárgyalni való nem lévén, jelöltünknek eltelese mellett a jegyzőkönyv beazottat k. m. f. Kollay Rókus m. k. értekezleti elnök. Oszterheuer Lajos, Faics Ferenc, Somogyi György, Topolics Mihály, Vidovics Florián, Premecz Mihály, Horváth Balázs, Markovics Tamás, Jakopák József, Marics Károly, Virih Lipót m. k. Hunyady János, Fricsics György, Fricsics Vida, Teröcz Emér értekezleti jegyző mint névről, Hrasovecz Imre, Golbek István, Lisziák Tamás, Kengyel István, m. k.

Az eredetivel egyeste KOLLAY RÓKUS értekezleti elnök.

TÁRGZA.

A népnevelőkhez.

Tűszétek ki, lobogjon a zászló! Nezet az ezre, melyért küzdök; Legyetek ti nekünk hősnők; Hozssem elmaradjon népetek.

Életünkkel Európa keblén Majdhogy ezred éve kérédkünk, S nézettek fel a művelt világnak Hatalmára: ott-e már nevelők?

Még a hős esték határonak, Fényesen megálltunk a helyet; Ámde más szerep jut a jövőnek, Győzelemre most az óz vezet.

Kik nagy ócskák hírt csodáltak, Gyönyörű mutatnak im vének; — Szégyenünk, hogy ki feltűntek, S oly magzara törni nem tudnak.

Egy-egy hatékna, láng szellemével E házba le árvagolyra már, Oh! de míg a nép, a nép nem élred, Nemessünk hátér háta vár.

Ó nem állt a szikra! — Ót emeletet a szél, mit eddig el nem ért. Fel tehát! derüljön az homályunk; Óz rád, ki kősd a hajlékát.

Tűszétek ki, lobogjon a zászló! Bár a tér nyomor, kezesert ad; Egykoron jutalmak leant az Isten és a tiáta önműd.

HAJGATÓ SÁNDOR.

Emma.

— Történelmi beszély —

(Folytatás.)

Miközben Mobsás mellett haladás tunát vívott nemessünk a törökkel, Máté fellegyszerzontan jött fel a déli Bagolyvárban. Arcaán némi komolyag ömlött el, mely alatt — én a féltelen nehány vonást a csarveszéljűk; olyan volt arca, mint azoké, kik kővel állanak török vérszékéhez, de mégis rettegnek a meghívás-
Máté.

A csatlósok arcairól is bizonyos titok rejtegetést olvashatta le az avatott szem.

Ha találkoztok egyik a másikkal, suttogtok, de midőn lépteket hallottát, elcsendesedtek, s azon feszbe helyezétek magukat, melyet már annyira megszoktak.

Végre lanyugodott a nap, melyet sok vésznek volt tanuja, mindeur az új borítást sötét fátyolát.

Bodrogi szobájában volt, melyben őt először Emmájával találuk. Egy keretben állt, arca nyugtalanságot árult el.

Ha hisztem, hogy az ember képes elővezni a vele történendő rendkívül eseményeket, egy e nyugtalanságot előzetnek nevezem, — így azonban azon aggyálynak kell tulajdonítnom, mely egy oly ember szívét mint Bodrogi minő volt, az ismert körülmények közt melán elfoghatta.

Lépteket hallott a folyosón, nyugtalannul tekintett a már nyílt ajtóra, melyen Máté lépett be, szővétaekkel kezében.

— Mi hírt hoztál? hogy lábörgaztat nyugalmamban — szólt, mert minden pillanatban várta, hogy a török vára alá érkezik, — s oly rendedet tett, hogy ez esetben rögtön tudósítsák, de különben senki se merjen hozzá monni, — Nyugalmadat majd a vár börtönében örökre felleled — felolt Máté. — Foglyom vagy.

— Foglyod — he-he-he! viszonz Bodrogi azon lélekjelenléttel mely őt a legközelebb esetekben sem hagyta el s mely már annyiszor megmenté életét. — Meggőzött szegény bolond hogy így mersz beszélni élettem, csatlósaink között. De majd eszedre hozlak — mond s pisztolyát elővonna Márton mellőre akará szegezni.

E pillanatban lépett elő háta mögül Emma, Váradni leánya, ki a szoba hátsó ajtaján jött be észrevétlenül. — Arcaán kinonduhatnólányt, melynek látásra remegni érzé tagjait a laas; kezében három ólt tört szorított. Olyan volt a magas terneten előlő fehér ruhában villogó szemével szilant szőhalmúzó ajfél halálva, s a halvány arcz szilárd kifejezéssel mint a boszú Nemeszi.

— Ah furia! kiáltott Bodrogi haj meg te előbb — s a hőlyre lövő pisztolyát, de az félre ütö kezét, s a golyó, a boltzatot iverbe furdott. — Vég perczed közelednek Bodrogi — szólt nyugodt, méltóságaltaljas hangon Emma — inon jöttetek, azál magadba, fordulj Istenneh, ki, kéz megbecsülni az eleno vétőttöknek. — Volt valami a hőly szavamban, mi nem

csak Bodrogit, hanem a körülállókát is, kik e körzben a szobába tödültek, leigézte.

Bodrogi, ki észre vette e varázst, nem mulasztotta azt használni fordítani, mert csak így látott utat a menekülésre.

— Oh tehát te mégis szeretsz engem, életmet megmenteni jöttél — szólt — Emmám! Oran-gyalon; parancsolj e rablóknak, mint nekem parancsolni tudtál.

— Igen, de e parancs vesztőre lesz; bűnhődni kell gonosz teited miatt. — Fogjátok meg — szólt a csatlósokhoz fordulva — s vigyéktek őt a vár börtönbe.

— Ah alvált! bánom, hogy meg nem ölelek — hűrgé Bodrogi, midőn a csatlósok nem kerde tusa után a földre nyomták a megközték.

A terem kiürült, csak Emma maradt benn.

— S e háznak veszni kell; a basát vesztő-helyre vitte saját népe, s most ez jut uraságra. — Oh mi lesz akkor ha mind az, ki e várbán lakik ur akar lenni; — de ez nom lehet, megakadályozom ön; hamvaiban akarom látni e várt; s aztán én megyek, vagy Miklósom karjai közt boldogságomba, vagy a török fog el, s akkor itt bizonyos haldóm. E szavaival törőre gondolt s tovább folytató: „Isten segít! Mária szűzek védője oltalmaz engem!”

Caendes áhítattal, — ha szabad egy neveznem, annyira nyugalommal hallgatott most el. Sötét szempillái elakarták a nagy, kék golyókat, halvány arcaán azandó mosoly jázzott, fejét mellőre csiggezté.

Most volt ó szóp, ha valaha valakit igazán szépnék lehetett nevezni; szép volt testileg, annyira, mint csak szépnék szülhet valakit az anyatermeszt, de ezerte szobb lelkilög. — A legbiztosabb szereleműt dagadt kobele, azon szerelomélt, mely jóvá, emberzeretővé teszi, magasztos eszmékre vezet, s Istent imádni tanítja azt, kit vele megajándékozt a természet.

— Ah de hová is tévedtem oly mezasó! azál mintegy feleszmélvo gondolatniból. — Nehész taat vivatott ma Mohácsnál, lehet hogy ők nem is élnek, — de akkor én is megfogok halni, s ott a tulvilág, Isten ezino előtt, az anygalok soroga közt leszek boldog vele együtt. Jó Istenem! de ugy-e nem engedted meghalni őket, ők nom vétettek a haza ellen, ők szerettek téged, amude ének ők? Igen ők élnek, a nekem föl kell keresni atyámat, Miklóst, mellette fogom találni.

Erre egy karikában felejtött szővétaeket vitt

ki, s meggyújtotta vele a szoba butorzatát, melyből a lángok csakhamar felkaptak a fából készült boltzatra, innen a tetőre, s az egész várlánga borult.

E pillanat volt az, melyben elhagyók a Bagolyvárba sielő lovatok.

Mig a csatlósok utáni siettek, addig Emmának, ki már megvesztette a kapuért, sikerült kimenekülni a dobogón.

Vigyázza haladt előre paripáján, melyet a kapuértől kapott; tőre kezében volt.

Alig távozott néhány száz lépésnyire a vártól dőbberve vette észre a kizsárg lovatok. — Megkeményíté szívé a tova sietett, a lángok eddégé világotított utjában.

— Ki vagy? kiáltott dörgő hangon a Mohácsról jövő Emma ráismert a hangra, a lovag mellé ugratott a bensőségaltjas hangon válszólt:

— Miklós!
— Emmám! Érted jöttem.

Egy pillanat s a két szerelmes karjai egybefűzöttek, kobel kobelen dobogott, lelkeik össze forrtak.

A vártalan találkozás mámorából kiocruvva Emma szót előszó.

— Siesstek Miklósom, itt vesztély fenyeget bennünket, menjünk Bajára sülteinkhez.

— Pécsert vannak már ők — felelt Miklós — Baja felé elzárta az utat a török.

— Ugy menjünk Pécsre.

A szerelmes pár szerencsésen hagyá el a postványos vidéket, s a Pécsre vezető uton tünt el. Másnap elarazta a török az egész vidéket. Bagolyvárt sem hagyta ki, melyet annyival könnyebben tett sajátjává, minthogy a nagy szavar, mely a felelősségek, s a rablók közt hasonlós eredménye lón, csak gyangitá a védelmet.

A rablók mind felkoncoltattak, Emmát a végtusában, nehogy török kerülje kezükbe, Máté aurasba keresztelt, miért ő szíán egy magas jász-csár bandzsárjától lakolt.

Bodrogi, kire mivel már mindenki ant hitte, hogy börtönében ki nem menekült, semki nom gondolt, egy rajtak ajtán át kizsárgt a tőrlecszába, a harczolók közt elrejtve magát, szerencsésen megmenekült.

Bagolyvár földig lerontatott.

MILTENYI BÉLA.

(Folytatás a kov.)

Einladung zu einem Glücksversuche!

Am 3. Februar 1869:
Geld-Verloosung.
Ein Tausend Gewinne, worunter Haupttreffer von Ct. — 20000, 5000, 3000, 2000, 1000 u. — Am 24. Februar 1869 beginnen die Haupt-Ziehungen der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten
Capitalien-Verloosung
endigen am 10. März 1869. — Neun Tausend vier Hundert Gewinne 1 Prämie und 17,500 Freiloose im Betrage von
Einer Million 795,265 Mark Courant
müssen hierbei gewonnen werden. — Den grössten Haupttreffer bildet eine der nachstehenden Summen: M.
**225,000, 175,000, 155,000, 145,000,
140,000, 135,000, 133,000, 131,000,
130,000, 129,000, 128,000, 127,000.**

Die nähere Eintheilung der Gewinne ist wie folgt:

1 Prämie	à	M. 125,000	M. 125,000	5 Gew. à	M. 4000	...	M. 20,000
1 Gewinn	à	100,000	100,000	10	à	3000	...
1	à	50,000	50,000	80	à	2000	...
1	à	30,000	30,000	100	à	1000	...
1	à	20,000	20,000	100	à	500	...
1	à	15,000	15,000	100	à	200	...
1	à	10,000	10,000	8993	à	100	...
2	à	8,000	8,000				...
1	à	6,000	12,000	9400 Gew. n. 1 Prämie	...	M. 1,709,265	
3	à	5,000	15,000	17200 Freiloose à 5 M.	...	86,000	
							Zusammen M. 1,795,265

Nur Gewinne werden gezogen.
Für sämtliche obige Ziehungen und zur Theilnahme an allen zur Verloosung kommenden Gewinnern kostet
Ein Original-Staats-Antheil-Loos fl 8 Oest. B-N.
Alle Aufträge, denen der betreffende Betrag in Oest. Bank-Noten beigelegt ist, werden sofort prompt ausgeführt. Jeder Theilnehmer erhält sofort nach stattgehabter Ziehung die amtliche Liste und Gewinne werden unter Staats-Garantie prompt ausbezahlt.
Man beliebe sich direct zu wenden an
S. Steindecker & Comp.
Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.

Alternante Glücks-Offerte
Das Spiel der Besten...
Nur 3 Gulden 50 kr. ö. W. oder 1 Gulden 75 kr. ö. W. oder 1 Gulden ö. W.
LAZ. SAMS. KOHN
Bank- und Wechselgeschäft.

Uj szelvények.
Van azenczém a mélyen tisztelt közönségnek jelenteni, hogy az 5%-es Metaliques és nemzeti kölcsönök új szelvényekkel cserélhetők be nálam; és hogy én a becseslést minden tözsdij nélkül, csupán az árköltség visszatérítése mellett eszközölöm igen tisztelt megbízóimnak
(218—3,2)
Mély tisztelttel
Mandl C.
Fénzváltó-üzlete, Sopronban Várkerület 201 sz.

Neue Rente.
Ich beehre mich dem hochgeehrten Publikum die ergebene Anzeige zu machen, dass vorläufig 5% Metaliques und National-Anleihen, in neue Rente umgetauscht werden, und dass ich die Umwechslung ohne jede Provision, bloss gegen Vergütung der Spesen, für meine geehrten Commitenten besorge. Ich empfehle mich
hochachtungsvoll
C. Mandl.
Bank- und Wechselgeschäft, Oedenburg Grabenrande Nr. 201.

Anerkennung
Seitens hoher Standespersonen und competente Ausprüche über die Heilwirkung echter Hoff'scher Malz-Fabrikate bei Brustkrankheit, Körperschwäche, chronischem Katarrh u. r.
Gern Johann Hoff's Central-Depot in Wien, Rämterring Nr. 11.
Fürst Blücher von Wahlstadt'sche Juckerfabrik, Staurding, 30. April 1868. (Bezeichnung auf Malz-Extract.) Wohlleberer, Hr. — Seine Erzelen der General und Gouverneur Frh. von Woblenz anfrucht: „Ich habe mich persönlich von der ausserordentlichen Heilkraft Ihrer Hoff'schen Malz-Fabrikate überzeugt.“ Die gräflichen Minister Graf von Wisniarz, Herr v. d. Stein, Erzelenzen, etc. (Der Legation folgt: „So lassen den alle Ihre schönen Malz-Fabrikate nichts zu wünschen übrig.“) Fürst Oettinger-Wallerstein schreibt: „Ich halte es für meine Menschlichkeit, die ausgezeichnete heilsame Wirkung des Hoff'schen Malz-Extracts öffentlich bekannt werden zu lassen.“ Dr. Gzellenz der Staatsminister a. D. v. Eisner-Kelberer ertheilt die ausgezeichnete Heilwirkung der Hoff'schen Malz-Fabrikate in seinem Privat-Berichte. „Ihre Malz-Gesundheits-Chocolade“ — schreibt Dr. Haubing in Wien — „hat sich mit auffallendem Nutzen bei Körperschwäche, Brustkrankheit und chronischem Katarrh erprobt. Wer, wie ich, die Versuche machen wird, wird meine Angabe bewahrheitet finden.“ — Aus Paris: „Ein volles Jahr litt ich an einer chronischen Entzündung der Lunge, wodurch ich so abgemagert wurde, das ich Appetit und Schlaf gänzlich verlor. Herr Dr. Vucco — einer der berühmtesten Ärzte in Paris — rith mir Ihr Malz-Extract Geheimschreibet anzuwenden; vielen Rath, vor Allem aber Ihrem berühmten Mittel verbanke ich meine vöthige Danksagung. De Guillaume 21, rue de Londres.“
Viele Firmen offeriren Malz-Extract. Wir erlauben daher das Publikum in seiner Intresse, alle Malz-Fabrikate, die nicht den Namenszug Johann Hoff führen, nicht zu wecheln. — Dr. Wef.
Der Malz-Extract ist in Groß-Russija vorzüglich bei Johann Rosenburg & Josef Wellisch, Adolf Schwarz und Josef Sommer. (205—2)

PAUL HALM's Büchergeschäft, Engelgasse Nro 2 in Wien, liefert gegen portofreie Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:
DIE WINTERABENDE AM PIANO.
Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Judra, Faust, Kreuzritter, Seta Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arrangirt zu zwei Händen vom Musiklehrer Zahn.
(195—12,7)

!!! MUSIKALIEN !!! SPOTTBILLIG !!!
Garantie für Neu! Tadellos und elegant!!!
Klosterlücken 25 kr., Gebet der Jungfrau 25 kr., Erbhüter Oabel 25 kr., L'Avare de la prière 25 kr., Dance Revue 25 kr., Mauresca billant 25 kr., Dangli an reveil 25 kr., Carillon du clocher 25 kr., La belle amazone 40 kr., Richard, Marie 25 kr., Am Abend 25 kr., Wanders Traum 25 kr., Jungmann, Heimweh 25 kr., Frühlinglied 25 kr., Ascher, Doria 30 kr., Liebesreigen 40 kr., Das Silberhüchchen 50 kr., Die Schachtel bei Prag 50 kr.
Allo 18 Nre zusammen nur 4 fl.
Opern-Album brillant ausgestattet, 6 Opern enthaltend, nur 2 fl. — 20 der neuesten und beliebtesten Tänze, einzeln à 10 und 20 kr., zusammen nur 2 fl. — Die beliebtesten Opern der Gegenwart: Robert, Norma, Don Juan, Troubadour, Rigoletto, Martin, Stradella, Faust, Hugenotten, Schöne Helena, Freischütz, Fra Diavolo, alle 12 zusammen nur 6 fl. — 64 der beliebtesten Ouverturen von Mozart, Weber, Auber, Rossini, Bellini, Beethoven, Cherubini, Donizetti u. w. einzeln 15, 20 und 25 kr., alle 64 zusammen nur 8 fl. — 12 der beliebtesten Solo-Compositionen von Jungmann, Ascher, Doppel u. s. w. nur 2 fl. — Tanz-Album 1869, enthaltend 8 Walzer, 5 Märsche, 4 Galopp, 3 Bedoua u. s. w. im Ganzen 29 Tänze nur 2 fl. — Jugend-Album enthaltend 24 leichte Compositionen nur 2 fl. — 24 Opern-Polymer für Kinder, zusammen nur 2 fl. — Wagner's Lieder-Album 12 der berühmtesten Lieder zusammen nur 2 fl. — 40 National-Lieder aller Nationen nur 2 fl. — Mozart's sämtliche 18 Sonaten 2 fl. — Beethoven's sämtliche 33 Sonaten zusammen 3 fl. — Franz Schubert, Müllerlieder, die Winterreise, Schwandenerweg, Erlkönig u. s. w. zusammen 87 Lieder für 2 fl. — Chopin's berühmte 8 Polonaisen zusammen 3 fl. — Paganini, Capriccio für Violin u. Solfeggio für Violine nur 50 kr.
!!! Garantie für Neu! Tadellos und elegant!!!
Jeder mit Geld begleitete Auftrag wird sofort prompt expedirt!!! Postnachnahme ist nicht zulässig, da die Post solche von Deutschland nach Ungarn nicht befördert. — Für realiste Bedienung haften die bekannte Firma, an die man sich direct wenden wolle.
HENRY ENGEL Musikalien-Exporth in HAMBURG.
18, Alter Steinweg, Ecke der Cüsterstrasse.
(110—1,4)

Halászat és vendéglő bérlete.
A szemesi uradalomban folyó évi April hó 24-től kezdve 3 egyúdsütési évekre a következő királyi haszonvételek fognak bérbe adni, u. m. —
1-ör. Szemesi határban a Balatoni halászat.
2-ör. Szemesi vendéglő, hus- és borméréssel.
3-ör. Szárszói határban a Balatoni halászat.
4-ör. Szárszói vendéglőfogadó hus és borméréssel.
A bérleti feltételekről, és a fentebbi bérletekhez csatolt járadalmakról felvilágosítással szolgál az uradalmi tisztség.
A bérleti szándékozók czennel feljöljeltattanak, bérleti ajánlatukat az uradalmi tisztséghez folyó évi martius hó 12-éig, „Zárt levelekben“ benyújtani, mely napon reggeli 8 órákor a bérleti szándékozók jelenlétében, — bányatörzset követően — az ajánlatok felnyitván a legjobbat ajárékkal a szerződésnek megkötömetek.
A szándéktört hivatal által.
A 19-ik évszázad egyik csodája!
ÆSTHETIN. (200-12,4)
Tiszta növényi szer az ősz haj eredeti, a megoszülés előtti színének visszanyerésére, annak a megoszulástól s kieséstől mindenkorra való megóvására s a hajnövekedés feltünő módon előmozdítására.
Ex illomány nem éresen, azért tökéletesen ártalmatlan, s igen egyszerű alkalmazású, a haját nem rongja meg s azme nem változik. — Egy üveg ára 1 frt 50 kr., postai kiküldéséig 1 frt 60 kr. hazaiértel utasítással együtt. — Ismét eladók telomen ártalmatlan részletek.
STARK I. fodrász
Josefstadt, Josephstädterstr. 16. sz. a. Bécsben.
Peston TÖRÖK JÓZSEF gyűjzardósnál, király-utca 7. sz. a.
A „Med. Wochenschrift“ bírálata:
„Æsthetin“-nak nevezetük azon — STARK ur által feltalált hajfestő szer, mely hasonló felet nem érhelyezt, hogy érekekre nézve menten nemcsak kártékony befolyást nem gyakorol a hajszálakra, hanem erősen vegyészeti fogra s kellemes s hasznosul egybekötve, a haját szépen színesíti s a kieséstől óvja. Minden ezzel tett kísérlet kiállotta a próbát, s a hasznát is igen kényelmes.

Id. Madarász And. Pécselt
ajánlja
GÉPVEYRA ÉS ŐRTASZETE
készítőmánya
gőzgépeit, különösen pedig malom szerkezeteket, olaj henger- és sajtokat, borprekát, gőz- és vízvezetési eszközök, takarék-üzemhelyeket és azok egyes részeit, kuzákat, omlókat, rézszeket, minden néven nevezendő ütvényeket, továbbá
gazdasági gépeit
u. m. szántó-, irtó-, kapáló- és túllógó eszközök, vetőgépek, magtakarók, rostáták, örműveket (göppel) lözárkenőre, cséplőgépeket, kukorica morzsolókat, répa- és zecska-vágókat, szőlő- és daráló gépeket.
Mindon a gépezet szakmájába vágó megrendeléseket a leggyorsabb előállítás s legújtanóssabb árak mellett előállít egy a gyárba Vitéz-utca 14-ik szám alatt, valamint rakomány-iródjában országút 5-ik szám, hol a fentebb elősorolt készítményekből folytonos készletet tart.
(175—5)

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VÁSMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.

Megjelenik:

Szerkesztői Iroda és Kiadó hivatal: WADITS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással és vidékre postán küldve:
Egész évre: 6 ft. — kr.
Fél évre: 3 — —
Évnyelvre: 1 — 50.

Hirdetések

A hat házból postáért 1-szer 7 kr.
2-szer 6 és minden további beiktatásért 6 kr.
Bélyegjű minden egyes beiktatásért 10 kr.
A „Nyit tér”
egy peit sor beiktatási díja 15 kr.

Hirdetőseket elfogad:

N. Kanizsa: a KADÓ HIVATAL. Pesten: ZEISLER II Bón; Hamburg, Berlin, Majna-m-Frankfurt és Baselban: HAASENSTEIN & VOGLER. Lipse, Bera, és Stuttgartban: SACHSE & TARRA. Bocsab: OPPELIK.

Gazdasági nézetek.

I. gazdasági pályamű.

II. A jószágtartás.

Minden törekedés czél felé irányul s minden czél elérésére bizonyos eszközök kívánatosak, mely eszközök helyes megválasztása, ügyes és szakavatott alkalmazása csak minél inkább biztosítja a mindig tökélyesebbül czél.

Igy egy rendszeres földművelés s tágasabb értelemben mezőgazdaság alig képzelhető jószágtartás nélkül. Mert jölehet a napról napra közletterjedések indult gőzerő pótolja ugyan a jószág erőt, de soha sem képes a földnek visszaadni azt, mit a termések évsorozatán a földből kivettünk t. i. bizonyos tápanyagokat, melyeket egyedül a jószág tartás által nyert ügyes kezelés következtében trágyázás által pótolhatunk.

Jószág tartás tehát nélkülözhetlen ennek a földművelésnek — ikerestvények kellek, melyek elvárszathatatlannal vannak egyesítve s csak is ezek arányos összkapcsolata szolgálhatja ama eredményt, mely után a kirtartó szorgalom s ércz akarat sóvárg.

Azonban a jószág tartás magában foglalja s legtöbbször kiegészítő része a növelés és hizlalás, — a midőn is az előbbi által bizonyos jó és nemes fajok szaporítása mellett erőteljes ép és a kívánalmaknak megfelelő jószág növeltetik — míg másod esetben a már ki igazott jószág czél szerű takarmányozás következtében nyugalom és rend mellett hizsának indul s a befektetett tőkét dús kamatokkal egyetemben tulajdonosának meghozza.

Mindezen egyes részletek együtt véve mindenek előtt a takarmányozásra fordított figyelmet igénylik és pedig:

1. Az etetés mindig bizonyos meghatározott időben s kellő rendben történjék, mert a szakmunka eset bizonyítja, miszerint az állat emésztő műszere bizonyos megtartott idő és renéhez mintegy hozzá idomul. Nem hagyhatom érintetlenül itt, miszerint az etetés sőt takarmány mennyiség minél apróbb részletekben — (adagokban) tétessék a jószág elé; mert az egyszerre elé adott nagyobb mennyiséget a jószág orp rája keresztül járva — könnyelven a jószág megfújja — rendszeren otthagya — mi által ismét a legjobb minőségű takarmány is nagy részben elpazaroltatik.

2. A tisztaság. Hogy mily befolyása van a tisztaságnak az állati szervezetre — ezt hosszasan taglalgatnom fölösleges volna — tudja azt minden gazda s elég fennhangon hirdeti a minden nap tapasztalat. Tisztán tartandó nem csak az istálló — jászol — takarmány stb. de még a jószág külseje is. Rendes vakarás és tisztítás, fele cleség — tartja a közmondás.

3. Figyelmünk alapjúl veendő végre a czél, melyet elérni törekszünk — chhez mérten alkalmazandó a takarmányozási rendszer is; mert míg a növedék jószág nál minden figyelmüket oda kell fordítanunk, hogy az minél erőteljesebben és tökélyesebben fejlődjék — növekedjék, nem kimélve meg tőle bármik is, addig a vonásoknál egyenlő erőben tartása kívánatik, hogy az minden perczen bármily előadandó munkára és erő kifejtésre készen legyen.

A hizlalásra szánt jószágnál pedig oda kell törekednünk, hogy az a lehető legrovidebb idő alatt hizodalmas állapotának meg kívánatott fokát elérje.

LIEBBAUD BÉNI.

A zsidó tanúgy a congressus előtt.

I. nevelésügyi pályamű.

[Folytatás.]

III.

A népiskolák felekezeti szervezete. (A héber tantárgyak oktatása.)

A népiskolai törvényjavaslat V. fejezetének 3-ik §-ának, illetőleg a törvényjavaslat 25. §-ában a felekezeti iskolákat illetőleg a többek között ez is áll: „Azon már fönálló hitfelekezeti iskolákra nézve (tudnunkkal eddig nem is léteztek mások!) mindazáltal, a melyek eddigelő a község vagyonaiból és jövedelmeiből tartatnak fenn, szabadságában áll az illető községeknek, az eddigi gyakorlatot továbbra is fenntartani stb.“ féhat a felekezeti iskolák megmaradnak felekezeti iskoláknak, így felekezeti szervezetről szólhatunk is. Mí módon szervezetenek tehát felekezeti népiskoláink? Milyen lesz azon népiskolák felekezeti szervezete, melyek a népiskolai törvényjavaslat értelmében mint hitfelekezetek különbség nélkül közös községi iskolák fognak fenállni? Mennyire fog terjedni a felekezeti tantárgyak oktatása az elsőben és utolsókban?

Ezek azon kérdések a melyekre a következőkben tehetésünk szerint megfelelni akarunk s mindenki beláthatja, hogy ezek fontos messze beható kérdések.

Készítsük el az alapot, a melyen e kérdések fejlődése és megfejtése fog emelkedni. Nézzük iskoláink jelenlegi szervezetét és annak fogyatkozásait.

Hogy i-koláink jelenlegi szervezete a lehető legrosszabb azt a körülményekbe kevésbé beavatott egyén is az első pillanatra átláthatja, s ha itt-ott dacára annak is sikeres az oktatás, az a tanítók buzgólkodásának és lelkiismeretességének köszönhető, és itt-ott az iskolabarátok lelkes és dícséretre méltó működésének. — De szükséges, hogy a czél szerű oktatás mindenütt meghonosuljon, hogy mindenütt édes gyümölcsöket teremjen.

Szükséges, hogy a tanító fáradsága kevesbítették, mert a zsidó tanító működését ezer körülmény akadályozza, miről a más

felekezeti tanító nem is áldodik. Szükséges, hogy fáradságáért egy jutalmaztassék, hogy kevés óranyi szabad időjét ne kénytelenítették lezkeadásokban elforgacsolni, hanem pihenésre és további kiképzésére használhassa. Azért szükséges lesz, hogy a felekezeti iskolák szakkrendszerral, ne pedig osztályrendszerral szerveztessenek. Megmondom miért, hozattassék be a szakkrendszer a felekezeti iskoláknál. Tudomás szerint a zsidó tanítónak három nyelvet kell tudnia. Hogy mint kezédtét végzett fiatal ember a magyar héber. és német nyelvek tők letes birtokába legyen, ezt csak az kívánhatja, ki sohasem tanult ragozni, vagy ki nek egy nyelv tökéletes tudásáról igen kevés fogalma van.

Mit tud egy képezébe lépő fiatal ember, ki három real- vagy 4 gymnasiumi osztályt végzett? És három esztendő alatt, ötletintve a többi tantárgytól, melyeket theoretice és practice magánvá tanulni képes e három nyelvet tökélyesen sajátjává tenni? Nem!

Megengedjük, hogy vannak kivételek. De a szakkrendszer behozatalával háromszor annyi jeles tanító lesz, mind az osztályrendszer mellett, mert vannak tanítók, kik igen jeles magyarok és németek, de a héber nyelvet nem annyira bírják, és azért nem is igen szeretik oktatni, de kell mert osztálytanítók, — és ez a „muszáj“ még azoktól a tantárgyaktól is elvonja kedvét, mik másoklőben husává és vérévé lettek. Vannak azután igen jeles héberek, kik németül talán igen de magyarul nem tudnak annyit, hogy a nyelvben egész odaadással taníthatnának. Az oktatás ilyenén czél szerű kezelése mellett, mindenütt nagyobb sikert lehetne felmutatni, és tények bizonyítják, hogy ott a hol a kényszerűség miatt félig-meddig a szakkrendszer eddig is be van vezetve, a tanítás igen szép eredményt mutat fel. Nem árt ha a tanító mind a három nyelvben tökélyes jártassággal bír, sőt többé-kevésbé szükséges is hogy birjon, de azért a szakkrendszer behozatala felekezeti iskolákban is megteremné üdvös gyümölcsöket, és a jelenlegi rendszer mellett mostohán kezelt héber tantárgyak oktatása nagyobb sikert mutatna föl, ha mindenütt jeles héber tanítók működének e szakmában míg a más szakmabeli tanítónak kedve eziranti szakmájában — kevesebb teher mellett — sikeresebben lehetne fáradozni.

Fontoljuk meg a két szakma közötti különbséget. — Sokan fogják mondani, hogy a népiskolai tanítónak — osztálytanítónak kell lennie, ismernie kell növedékeit, szükséges, hogy szünet nélkül együtt legyen velük, — hogy tulajdonikat annál jobban kilsmerje. Nevelésűg érvek, melyek jelenkori nevelészetünk vívmányai mellett füstként elenyésznek. — Az nem nevelő, ki a gyermek természetét ki nem ismeri, ha háromszor kísérli figyelmesen őt, a játéknál, az iskolában, és a szülői háznál. — A mi

meg az iskola rendszernek azon ostoba növécsét illeti, a mely szerint egy tanító tanonczeit felvezeti az első osztálytól a 4-ig, — e föött pálezt tör a józan ész és a józan ítélet, — soha megvetendőbb eszme nem született valami világboldogító (vilgo: világboldogító) német bölcs agyában, mint az. E károkozás, féjldom már sok iskolában testté lett egy tanítóval, a melynél nagyobb még a Bach-Thun-féle rendszer simaszaja inspectorai sem ismertek. Mind ezen körülmények következtében felekezeti iskoláinkban a szakkrendet óhajtnak behozatónak, mint a legjobbat, mert míg egyrészt minden nyelv szakkur a r a igen jeles tanítókat fogunk kaphatni, másrészt az iskolák belszervezése egyszerűsítették ezáltal, s talán anyagi tekintetben is hasznat nyújtanak.

A héber oktatást illetőleg nehéz volna meghatározni a mennyiséget és nehéz volna megállapítani a modort, mert a határt itt nagyrészt a helyi körülmények és a felekezeti iskolák minősége határozza meg.

De ugy a mennyiséget valaamint a minőséget illetőleg az országos izr. tanító-egylet fog egy memorandumot a congressusnak annak idején átnyújtani, mely fölött az országos izr. tanító-egyletnek október hó 4. 5. 6. napjain Szegeuden tartott közgyűlése alkalmával vitatkozott is.

A Deutsch Henrik igazgató ur által e memorandumban felhírtott elveket mi is többé-kevésbé magunkévá tettük és helyeseltük, helyeseltük azért, mert szomszátárokat a héber oktatás mennyiségét illetőleg felállítani nem lehet, — és helyeseltük azért, mert az ott kifejtett nézeteket mint a logika egymásutáni következtetési alapján kifjejtettek jónak és körülményeinkhez megfelelőek tartottuk.

Csak azt nem helyeseltük és ezt a közgyűlésen nyíltan ki is mondtuk, hogy a bibliai anyag versenként felosztva meghatározatassék, mit és mennyit és hány verset végezhet a tanító naponként, — szolgailag ragaszkodni a számhoz és anyaghoz egyáltalán nem lehet.

De osztjuk Deutsch Henrik ur azon véleményét, hogy a-biblia chrestomatic oktatassék. — Talán senki sem fog annyira meghajolni az Őt könyv szentsége előtt mint mi, de a szentírásban előforduló néme melyek oktatási módusát nem birnök feltalálni és nem mernők senkinek sem ajánlani.

S bár Löw H. J. a sátorallya ujhelyi mintatanoda tanítója világos és a lelkesedés mondatolta szavakkal iparkodott bebizonyítani az ellenkezőt, és fél, hogy a szentírás szentségéből sokat veszít, ha több hely kilyentatik, nem volt képes bennünket meggyőzni, és csak tiszta meggyőződésünk nek kölcsönözünk szavakat, ha mondjuk, hogy a népiskolában szükséges, miszerint a a biblia chrestomatic oktatassék, — más (Szerkesztőség példány.)

Levelezés.

Csurgó, február 4-én 1869.

A vidéki levelézést tiszt nem előnyös... A vidéki levelézést tiszt nem előnyös...

Ezen b. lapok t. olvasói... Ezen b. lapok t. olvasói...

Ez azonban hagyján! hisz nem is lehet... Ez azonban hagyján! hisz nem is lehet...

F. hó 3-án tűz támadt nálunk és miután... F. hó 3-án tűz támadt nálunk és miután...

Heti szemle.

Február 11-én 1869.

(B.-E.) Miksa császár könyvtárát most... (B.-E.) Miksa császár könyvtárát most...

leteltet. — Egyik pesti várvonalnál 29... leteltet. — Egyik pesti várvonalnál 29...

Hírek.

Zala-Egerszeg, február 9-én. E hó... Zala-Egerszeg, február 9-én. E hó...

A múlt napokban egy valamelyik... A múlt napokban egy valamelyik...

Alsó-lendvai hírek. A városi előj... Alsó-lendvai hírek. A városi előj...

Uzleti hírek.

Bécsi pénzfolyam, febr. 13. 5%... Bécsi pénzfolyam, febr. 13. 5%...

mártus hó 1-én; 2-án pedig közgyűlést... mártus hó 1-én; 2-án pedig közgyűlést...

Adatok eddig a következők: Matinkovics... Adatok eddig a következők: Matinkovics...

Szolgálat az államnak az illetőknek... Szolgálat az államnak az illetőknek...

OSROSVÁRY GYULA. — Keszthelyi... OSROSVÁRY GYULA. — Keszthelyi...

F. Fájálva vettük azon aggasztó... F. Fájálva vettük azon aggasztó...

A farsang utolsó napjai N.-Kanizsán... A farsang utolsó napjai N.-Kanizsán...

Verekezés. Múlt vasárnap a nagy... Verekezés. Múlt vasárnap a nagy...

A n.-kanizsai városi építési ügye... A n.-kanizsai városi építési ügye...

Czégbejegyzés, 1869. január 23. A... Czégbejegyzés, 1869. január 23. A...

Neuman Sándor, mindhárom lejegyzett... Neuman Sándor, mindhárom lejegyzett...

Lakatos Sándor tánczkönyve... Lakatos Sándor tánczkönyve...

A déli vaspályatársaság a kanizsai... A déli vaspályatársaság a kanizsai...

A nagy-kanizsai takarékpénztár... A nagy-kanizsai takarékpénztár...

Az ambulátoriusság küldöttsége... Az ambulátoriusság küldöttsége...

Nyit posta. — Sz. Pécselt... Nyit posta. — Sz. Pécselt...

Nyit tér. Beküldött Steindocker S. és társ... Nyit tér. Beküldött Steindocker S. és társ...

Table with financial data for Nagy-Kanizsa, 1869. Includes columns for various items and amounts.

Table with financial data for Bécsi pénzfolyam, febr. 13. Includes columns for interest rates and amounts.

Table with financial data for Vasúti naponkinti menetrend. Includes columns for routes and times.

Table with financial data for Heti naptár. Includes columns for dates and events.

Einladung zu einem Glücksversuche!

Am 24. Februar 1869:

Gewinnziehung der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten

Geld-Verloosung.

Am 24. Februar 1869 beginnen die Haupt-Ziehungen der grossen von der Freien Stadt Hamburg garantirten

Capitalien-Verloosung

endigen am 10. März 1869. — Neun Tausend vier Hundert Gewinne 1 Prämie und 17,200 Freiloose im Betrage von

Einer Million 795,265 Mark Courant

müssen hierbei gewonnen werden. — Den grössten Haupttreffer bildet eine der nachstehenden Summen: M.

**225,000, 175,000, 155,000, 145,000,
140,000, 135,000, 133,000, 131,000,
130,000, 129,000, 128,000, 127,000.**

Die nähere Eintheilung der Gewinne ist wie folgt:

1 Prämie	à M. 125,000	M. 125,000	5 Gew. à M. 4000	... M. 20,000	
1 Gewinn	à 100,000	100,000	10	à 3000	... 30,000
1	à 50,000	50,000	80	à 2000	... 160,000
1	à 30,000	30,000	100	à 1000	... 100,000
1	à 20,000	20,000	100	à 500	... 50,000
1	à 15,000	15,000	100	à 200	... 20,000
1	à 10,000	10,000	8993	à 100	... 944,265
1	à 8,000	8,000		n. Fr.	
2	à 6,000	12,000	9400 Gew. n. 1 Prämie	... M. 1,709,265	
3	à 5,000	15,000	17200 Freiloose à 5 M.	... 86,000	
				Zusammen	M. 1,795,265

Nur Gewinne werden gezogen.

Für sämtliche obige Ziehungen und zur Beteilung an allen zur Verloosung kommenden Gewinnen kostet

Ein Original-Staats-Antheil-Loos fl. 8 Oest. B.-N.

Alle Aufträge, denen der betreffende Betrag in Oest. Bank-Noten beigelegt ist, werden sofort prompt ausgeführt. Jeder Theilhaber schickt sofort nach erfolgter Ziehung die amtliche Liste und Gewinne wechelt unter Staats-Garantie prompt ausbezahlt.

Man beliebe sich direct zu wenden an

(213-4,4)

S. Steindecker & Comp.

Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.

Gyapjókés
TENYÉSZ ANYÁK KOSOK
eladók — törvényjamban Bo-
rosztyánkón, Kőszeg mellett.
(227-3,1) **Egan Ede.**

Dr. Pattison's Gichtwatte

Undert sofort und heilt schnell
Gicht und Rheumatischen
Gicht, als Gicht, Brand, Zahn-
und Zahnschmerzen, Kopf-, Hand-
und Kniegicht, Gliederreizen, Ra-
cken- und Londonwahr.
In Paketen zu 70 kr. und halben
zu 40 kr. hat J. Wajdits.
Der Unterzeichnete hatte seit ab-
en Jahren die unglücklichsten Schmer-
zen im linken Beckenkol zu erdulden,
welche sich in letzterer Zeit noch
oder mehrere Theile des Körpers ver-
breiteten. Da ward ich endlich —
alles seither angewandte nicht Ab-
hilfe bringend — durch ein Zeitungs-
blatt auf die Dr. Pattison's Gicht-
watte aufmerksam gemacht. Gar nicht
abnehmend, dass diese Gichtwatte eine so
überraschend schnelle Wirkung her-
vorbringen werde, liess ich ein Pa-
quet, blos um ihre Wirkung zu prüfen,
kommen und legte vor Schlafengehen
dasselbe auf die Stelle, wo ich schon
lange die heftigsten Schmerzen
hätte erdulden müssen. Früh beim
Aufstehen war mein Schmerz ver-
schwunden! aber nun sogen wieder
Schmerzen im rechten (linken, rechten
Arm, Hand und Finger) umher. Nach
legte ich die Watte auf die schmerz-
haftesten Stellen und nach mehreren
Stunden hatten auch diese aufgehört.
Gar oft und viel liess ich auch an
andern Brustkrempf, seit das Ge-
brauch dieser Gichtwatte hatte ich
auch noch keinen Anfall wieder ver-
spürt. Ich empfehle auf das Drin-
gendste diese vorzreffliche Gichtwatte
allen an rheumatischen Schmerzen zu
leidenden, sie mögen ihren Sitz ha-
ben wo sie wollen, indem es noch
dazu ein so wohlfeile, als wohlthätige
Mittelmittel für die werden kann,
wie für mich. Ich selbst liess diese
Watte ein- oder zwei mal, damit ich
gewissheit hin, wenn je wieder ein
Anfall kommen sollte.
Rindorf, bei Neustadt a. d.
Saale, 8. März 1862.
Ch. Weigand, Lehrer.
(228-8,1)

**Lufttröhren-Entzündung, Has-
ten, Magenschwäche und Kräfte-
verfall finden durch Anwendung
echter Heilmahrungsmittel ihre
Heilung.**

Herrn Hoflieferanten **Johann Hoff's** Central-Depot in
Wien, Rautenring No. 11.
Beloeur, 26. Jänner 1869. Durch bereits 5 Jahre
an Brust- und Magenbeschwerden, trat vor Kurzem
noch heftiger Husten, Lufttröhren-Entzündung, Appetit- und
Schlaflosigkeit hinzu. Da Ihre Wafelfabrik, wie ich weiß,
so unendlich vielen das Leben erhalten und in ähnlichen
Fällen die volle Gesundheit wieder gegeben haben, so habe
ich zu denselben mein höchstes Vertrauen, und bitte um eine
Portion von Ihrem heilsamen Wafelfabrik-Gesundheitsbier
und der Wafelfabrik-Chocolade. Auf. Noval, I. I.
Stabesfeldbrotel. — Aus Paris, von dem Heilbater des
Französischen Journals „Univers. israélite“: Ich erachte
es für meine Pflicht, Ihnen meine lebhafteste Befriedigung
auszusprechen, welche die Anwendung Ihres Wafelfabrik
mich seit Monaten empfinden läßt. Seit 3 Jahren an
einer Bronchitis, namentlich im Winter, heftig leidend, hat
der Gebrauch Ihres Gesundheitsbieres, mir meine Gelegentlich
wieder gegeben. Meine Kräfte sind zurückgeführt. So oft ich Abends
vor dem Schlafengehen ein Glas von diesem ausgezeichneten Pro-
duct warm nahm, habe ich des Nachts Ruhe, während ein hor-
ridüder Husten mir früher den Schlaf regelmäßig raubte.
Oh lau Ihnen für diese Wohlthat gar nicht genug danken.
Der Director des „Univ. isr.“, S. Bloch in Paris. —
Bitte um Zulassung von Ihren beliebigen Dubbons.
Herrn Hoff, v. Wajdits, v. J. Baronin Hainig in
Pestum.
Das allein echte Hoff'sche Malz-Extract-Gesundheitsbier,
wie die Malz-Extract-Chocoladen und Malz-Extract-Bonbons,
sind nur Kaiserkrone Nr. 11. Auf den Etiquetten steht der Na-
menzug **Johann Hoff**.

Preis: Malz-Extract-Gesundheitsbier mit Glas und Ver-
packung: 6 Maßchen 3 fl. 70 kr. 12 Maßchen 7 fl. 28
Maßchen 14 fl. 58 Maßchen 27 fl. 30 kr. 120 Maßchen
55 fl. Malz-Extract-Chocolade Nr. 1 1 Pfund fl. 2.40.
Nr. 11 1 Pfund fl. 1.60. Bei 5 Pfund 1 1/2 Pfund gra-
tis, bei 10 Pfund 1 1/2 Pfund. Malz-Chocoladen-Pulver
für Säuglinge als Ergänzmittel der fehlenden Muttermilch
80 und 40 fr. Braut-Malzbonbons 60 und 30 kr. jeder.
Alles ab Wien.

Der Malz-Extract ist in Groß-Raniza vorräthig bei
Johann Rosenberg & Josef Wellisch, Adolf Schwarz,
Franz Rosenberg und C. Reichenthal. (232-8)

PAUL HALM's Büchergeschäft, Engelgasse No 2 in Wien, liefert gegen freie
Einsendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO. Eine Sammlung von 59
der beliebtesten Opern-
melodien aus Czar und
Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Kreuzritter, Seta
Chinara, Taubhäuser, Zampa, Martha, Regimentsdochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arrangirt
zu zwei Händen vom Musiklehrer Z. a. h. (195-12,8)

Kaufleute!!
Herren oder Damen,
welche am Kaniszer Platz
und dessen Umgebung aus-
gebreitete Bekanntschaft
haben, werden gegen sehr
gute Provision als Vertre-
ter für eines der grössten
Etablissement für Wien
in fertiger Wäsche und
Leinwaaren gesucht, für
Anvertrante Waaren und
Muster-Collectionen sind 3
bis 500 fl. erforderlich. —
Hierauf Reflectirende wol-
len sich direct wenden an
das
k. k. k. ausschl. priv.
ETABLISSEMENT
für fertige Wäsche und
Leinen-Waaren.
in **LOUIS MODERN**
Teichgässchen No. 11.
(214-3,5)

Bei der am 1. März d. J. statt-
findenden von der k. k. österr.
Regierung gegründeten und ge-
winnbringenden Capitalien-Ver-
loosung des Prämien-Antheils von
Jahre 1861 im Betrage von
129 Millionen
983 Gulden
befinden sich
unter 400,000 Gewinnen des An-
theils die hohen Treffer: 29 à
25,000, 15 à 20,000, — 50 à
200,000, — 81 à 15,000, 20 à
50,000, — 20 à 25,000, 121 à
20,000, — 90 à 15,000, — 171 à
10,000, 352 à 5,000 431 à 2,000,
783 à 1,000, 1250 à 500 und 150
fl. als nächster Gewinn eines je-
den gezogenen Loses.
Ein Loos kostet 2 fl. 3 Loose
5 fl. 7 Loose 10 fl. 15 Loose 20
fl. Steier. Wehr. in Banknoten.
Günstige Aufträge werden ge-
gen Einsendung des Betrages
schnell, gewissenhaft und frankirt
ausgeführt. Jeder Bestellung der
Einsendung beigelegt und nach er-
folgter Ziehung die Gewinnliste
jedem Theilhaber gratis ausge-
sendt. Man beliebe sich daher
baldigst zu wenden an
H. Bach in Brno.
(222-4,2)

Weinhese,
abgepresst, in Teigform oder ge-
druckt in Blöcken, kaufen zu den
besten Preisen
Wegmann, Seydel & Co.
in Wien. 229-6,1

MISEMONDÓ RUHÁK,
pluvialék, dalmatikák, albák, rochettek,
velumok, oltárpárnák és terítők stb.
China-ezüst és tüzaranított
monstranzok, kelyhek, ciboriunok, pacifical gyertyatartók
füstölök töménytartóval, szentelő-víz-tartó aspa-
soriummal, lámpák stb.
(69-26,19)

Egyházi-, czeni- és iskolai lobogók,
baldichinumok és pantical eszköz, kesztyű infula
pastoral, gremial, harisnya, cipő stb.
a leggyorsabbban készített
ORNATOK,
és minden egyházi szerek
legjudyosabron baphtok:
Oberbauer Alajos,
gyáraktárban, väczji-utca 10. szán a PESTEN.
Arjegytekék és utalások kívántra beküldetnek.

Torony órák
a legjudyab szerkezettel
templomok, värak, országházak, gyarak, indóházak stb.
számára minden nagysághan tökéletes jótállással egy,
mint mindennemel
függő órákat
a legjudyosabb árak mellett szolgál
Resch testvérek
nagy óra-készítők
Bécsben, Mariahilfer-strasse Nr. 61.
Arzabályok a rajrok kívánatra ingyen a bér-
mentve küldetnek. A legjudyab időben Bécsből
a vidékre ezen gyár szolgálta ki a legjudyab
toronyórákat. (226-6,1)

**Régi
pénzeket,**
és mindennemü arany, ezüst és drága-kövekkel
kínkott régiékeket; továbbá gyöngyök, val-
ne-kövek, aranyat, ezüstöt és ésványokat
vesz és cserél a leggyorsabb áron a
regisógék és természetiek irodája
Pestum, Dorottya-utca a Lloyd épületben, 14. sz. a.
Bécsben Herren-Gasse No. 5.
hol egy nagyválaszték rakár mindennemü régiségek, régi
pénzek, gombok, évek és mont-külföldi a legjudyab áron
nyújtandó egy nagy rakár ésványok, lepkek, bogarak, ma-
dárkák, tojások és természetiek is találhatók. Levelekre
szivesen válasszal és cserével szolgálunk. (138-6)

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaszat, tudomány es művészet köréből.

Megjelenik:

minden szombat,

egyen lvan.

Szerkesztői Iroda és kiadó hivatal: WAJDITS JÓSEF háziíráskönyvtárában.

Előfizetési feltételek:

Helyben háshoz hordással és vidékre postán küldve. Egész évre: 6 frt. — kr. Félévre: 3 frt. — kr. Előre fizetendő.

Hirdetések

1 hat háshoz postával 1-eször 7 kr. 3-eször 8 és minden további hirdetésért 5 kr. Bélyegző minden egyes sorhalmazért 30 kr. A nyitólapon egy pötty sor hirdetés díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N.-Kanizsa: a K ADÓ-HIVATAL. Pesten: ZEISLER M. Bécs: HAMBURG, Berlin: MAJNA-M. Frankfurt: BAZSEN: HAABENSTEIN & VOGLER. Lipse: BERN. Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bécsben: OPPELIER.

Egy szó mind a két párthoz.

Van vizsaly, vesztegetés, itatás, veredekes olyan, hogy felette szomorkodunk kell. Tizsa-Adonyban két embert halálra vertek; Jándon hat ember fekszik nehez sebekben. Surányban is verkedik; nincs egy falu sem, melynek lakossága közt a vizsaly magva el ne hintetett volna.

Ezt mondja a „Hon” esti lapjának febr. 10-ik száma. Gyarmaton, Vácson, Gödöllőn, Nagyvárádon, Topouáron hasonlóképp történtek kihágások, mint a lapok említik.

Uraim! a hazát mindnyájan szeretjük, de miképp? Ez nem hazaszeretet. Ennek nincs neve.

Az ily téren outot vér nem szent, sőt beszennyezi a bazu földét, az elvet, melyért omlik, beszennyezi a nemzet nevét a külföld előtt.

Az ily eszközökkel szerzett diadal nem diadal, hanem világos megértámadása magának az alkotmányának.

Ha a zászlók nem hajolhatnak meg, hajoljanak meg a személyek, az érdekek: ez a hazaszeretet.

Ezt várja a világ oly nemzetből, mely ezer év óta él politikai életet.

No mondjuk ki négy száz kerületben Európa előtt, hogy éretlenek vagyunk; mert négy száz kerületben dobálják majd sárral a legjobb neveket, metelyeket a nép erkölcsi érzetét; vajjon meg gondolták-e, uraim, mit teremnek majd e magok?

Itatjuk azt, kit felvilágosítani kellene; megvesztegetjük azt, kit erősíteni kellene.

Vajmi gyege azon alkotmány, mit tántorgó oszlopok tartanak fenn!

Nincs drágább tulajdona a polgárnak, mint a választási jog; nincs jobb iskola a népre, mint a politikai jogok gyakorlata; de ha így gyakoroljuk jogainkat? ha így valljuk elveinket? — akkor isten mehets meg ez iskolától! akkor az alkotmány áldásait nem kívánjuk; minél kevesebb jogot úgy, mert az ily joggyakorlat sokkal többbe kerül, mint a jogtalanság.

Előttem fekszenek még a mult országgyűlés igazolási okmányai; hallom most is Klauzál szigorú feddő szavátát, ki majd pirulva a kövek közt, majd nemes haraggal ostorozta a megvesztegetést; mert az okmány egyik lapján folyt, másikon visum repertum, harmadikon vércseppek sötétlettek.

Klauzál! érzé, bűjtés a jövő viharok szelét, azért emelte fel cassandrai szavát, mintegy intó-jelül, a vesztegetések ellen.

Nehéz ez okmány, mosad; mert egy halott fekszik benne. En nem igazolom.

Miért? kérdezzé ellenfele.

Mert tiltja lelkiismeretem; mert nem szeretem, ha a zászló halottai leplel szolgál a választó-polgárnak; mert nem akarom, hogy utánzózzák majd nyomainkat.

Uy ellenfeleket kívánunk most is a választási táborban.

En értem Klauzál könyvét és haragját; most értsék meg a választók, értsé meg a nemzet.

(Házánk.) JÁMBOR PÁL.

Gazdaszati nézetek.

I. gazdaszati pályámd.

Földművelés, jószágartás és takarmány termelés egymástól elválaszthatlan viszonyban állanak; mert míg a földnek megművelésére erő kívánatik — a jószág ismét táplálására takarmányt igényel — a takarmány földet melyen terem s végre, hogy a föld is folyton teremhessen trágya szükségeltetik.

Özélja tehát a takarmány termelésnek, miszerint egyrészt a jószág táplálásáról gondoskodva, trágyát nyerünk kizsárolt földünknek vesztett termékenységének pótlására.

Azonban valamint mindenben, úgy a takarmány minőségében — természetese és elő állításában lényeges a különbség és végnélkül csatlódnak azok, kik a takarmány minőségét annak mennyiségével akarják pótolni; a jó takarmánynak birnia kell ama tápraszakkal és pedig kellő mennyiségben, melyeket az állati test léte fenntartására igényel, — már pedig a minőség legtöbb esetben a tartalmazó tápanyagoktól függ és a mily mérvben birja azt a szerint osztályozandó a takarmány minősége; — és ki vonatná kétségbe, hogy az eső által áztatott ugyszintén rothadás és dohosodás által rongcsolt széna — nem a tápanyagok vesztésével történik.

Nézük mindenek előtt honnét jön a takarmány.

A takarmány kétféle u. m. természetes, a hol is a füvek faj egyvelegét a mindenhatósg rendező keze egyelté s lehet mesterséges, a midőn az érző takarmányhiányt a szaktudomány alapján pótolatik olyképp, miszerint vegytanilag megvizsgálva, elegető tápanyaggal bíró s az állat inyének megfelelő növények természetbe — virágzásuk közepette levágva — takarmánynak szárittatik fel. Ilyenek: a búkkönyös zab, luczerna — baltaczim — steyer löhere stb.

A jó természetes rét a gazda legnagyobb kincsének egyike, mert egy keves szorgalommal párosult gondozás mellett a legarányabb helyről is meglepő mennyiségű takarmányt ad.

Hogy azonban a rét jó legyen, következő tulajdonokkal kell bírnia: a) A fü egyveleg ne tartalmazzon gazi tuskét avagy más mérges növényeket a ha ilyesek találkoznak, szorgos gondozással azok kiirtására kell törekedni. b) Legyen öntözhető — vagyis nedvességet igénylő időszakban árok patak vagy egyéb víz réá bocsájtható legyen; mert a növényzet dús tenyészete sok nedvességet kíván, főleg addig, míg legalább arasznál nagyobb vagyis mint mondani szokás, míg árnyékba veszi magát. E végből az oly rétek, melyek dombosak s nem öntözhetőek s így legjobb esetben is csak egy kaszálást ad; feltörendők s luczernásokká alakítandók át, miáltal az egyszeri silány

kaszálás 3—4 dús kaszálással pótolatik. c) Trágya és trágya lé által a föld termő erejét fokozni kell; mert jóllehet a nedvesség már magában is tápanyagot tartalmaz ám de kisebb mérvben mintsem hogy a növényélet (vegetatio) s dus tenyészés igényeinek megfeleltetne.

Azonban a takarmány minősége a jó réten kívül a kezelés mikétségétől is függ, mert igen könnyű a legjobb minőségű füvet rosz takarmánnyá alakítani. A jó takarmány előállításánál szabályul álljon:

1. A fü mindig virágzás közepette kaszálásával nem szénát, de igen is szalmát nyerünk, melyben a tápszerek oly esékély mérvben képviselvék, miszerint a jó szénát háromszoros mérvben sem közelíti meg. Eme állításon mellett tények szólnak, főlölegek tehát a bebizonyító szavak.

2. Ügyeljünk annak száritásakor az időre is; mert csakis eső idő végén kaszálva várhatunk jó időt s ekként követve jó száradást is. Ha ellenben száraz vagy felszáradt állapotban lepetik a füvel — megfeleltlen minőségű bűtelyegesen veszt. Száritása lehető gyorsan történjék, összpontosítván a teljert — gyakori forgatás s vastagabb rendek elborzogatása által siettesük azt. Száradása után pedig soká kívül ne hagyjuk, mert gátolja egyrészt az utóbbi kaszálás növeszt s míg a baglya tetejét eső, szél s napsgarak rongálják addig az alja megpálva elromlik s használatkélvő lesz.

Mielőbb iparkodjunk tehát száradása után rendelt és kijelölt helyére viteni mire pajták és istálló padlások legalkalmasabbak. Ha azonban kénytelenitettünk az említették hiányában takarmányunkat össze rakni úgy, a baglya alját rakjuk ki olfa darabokkal s erre szalmát tegyünk, mi által az alja sem fog elromlani. Tetejét jól befödve az eső behatása s szél rongálások ellen biztosítsuk.

S végül ha a mesterséges takarmányt a természetes réti szénával összehasonlítjuk — következők találjuk: A mesterséges takarmány egy vagy két főneemből állván — a folytonos egyformaságot a jószág meg tudja ellenben a természetes jó széna fü nemének egyvelege által folytonos ingerlésben tartják az állati emésztő műszereket s folytonos jó étvágyat idéznek elő.

LIEBBAID BÉNI.

A zsidó tanügy a congressus előtt.

I. nevelészeti pályámd.

(Egyelőtlen a vége.)

Miért nem akarnak orthodox hitfeleink papnöveldeket?

Mert nem akarnak! — Ők alkalmasint alapos érveket maguk sem bírnának ellene felhozni, — de nem akarják — pontum. Félnék a vallás veszélyeztetésétől? Attól ne féljenek, míg a liberalis párt tagjai között olyanok is vannak mint Hirsch főrabbi ur ó fötízteendősego, ki türelmes

ségének gyönyört példáját adá akkor, mikor a „Pester Lloydal” széküldözgette válszást, Leon da Modena Redivivus általános érdeklőséget költött könyve ellen: Dio júdischen Wirren in Ungarn; melyben ez a feukölt lelkü és nemesen gondolkozó tudós komolysággal mondja meg az említett főrabbi urnak, hogy biz ó fötízteendőse dacára annak, hogy nem vadász, — a theologia szélesen kipárnázott hátán is több bakot lött már. — Donner und Doria! Ezt már oly község rabbija el nem szívelheti, melynek előjárósága, egyházi átkokat bocsát ki hibeire, — és ilyen alta-vette Redivivus, majd megtanítalak kesztyűbe dudálni gondolja a főrabbi ur, és — no ugyan eldöntötte. — hanem ne emlékezzünk régiekről, — a fötízteendő ur igen jól tetto volna, ha agyon halgaltja azt a kis lezket, a helyett, hogy méltóságához és állásához nem illő kifejezésekkel öntötte volna le ellenfelét, — ki bizony dacára annak mosokaltalan és — tudós marad, mint volt azelőtt.

Orthodoxaink tehát mondják, hogy valóságos érdekeink veszélyeztetve vannak a seminarium által. Es ök különösen ez szót irtónak hallani: Seminarium, azt gondolják, hogy rajtuk már a két reverenda, — pedig ugy-e nem is lesz, liberalis hitsorsosaim.

Szegény „Pejusz” ezek is az orthodox rabbi nélkülözhetlen kellek, pedig a „Polák” (nyelvi) böl mindent lehet csinálni a nejmonda szerint, csak becsületet embert nem, — régi szokás, ha ros is, s ettől oly nehéz elvárni, különösen mikor a „Neologok”-nak engedünk egy kis tért.

Sok hitsorsosunk tiszta meggyöződésének aduk kifejezést, ha állítjuk — miszerint a seminarium létesítése által vallásunk, és vallásunk elvei csorbát nem szenvednek. Orthodox feleink nem akarják elhinni.

Egy papnövelde felállítás hazánkban ránk magyar zsidókra nézve elodázhatlan életünkéssé vált. Ezt minden józanul és a balitélet sötétségén kívül álló magyar zsidó belátja. Szükségünk van pedig oly seminariumra, mely a vallásosság kívánalmának egyrészt, másrészt pedig a tudományosság és előrehaladott korunknak a felvilágosítást hangosan követelő igényeinek megfeleljenek. Lehet az ember vallásos, de lehet mellette felvilágosult tudós és jeles hitszónok és mindenekelőtt bekes és nyájus ember, ki a felebaráti szeretet magasztos tanúsán csak ajkán hordja, hanem tetleg kövesse és első rendben jó példával járjon elő hibeinek.

A congressus legfontosabb feladatainak egyike tehát lesz egy felállítandó papnövelde alapszabályait az erre hivatottak által kidolgoztatni, és a szükséges theologiai tudományokon kívül tágas tért nyitni az ugy nevezett profán tudományoknak is. — A szókialattanyak, irodalomnak, történelemnek, bölcsészettnek, a classicus nyelveknek (Szerkesztője példány.)

születésük a philológusok legyen helye és érdeme a midő papnöveldében. — Kell, hogy korunk igényeinek megfelelő magyar hitszónokaink is legyenek.

Ily körülmények között azért a sárba csúszott és szentségtelenített kultúránk fejlődésének, virágzásának indulhat a folytathatjuk Jehová által kiszabott missziókat.

Ellenkező esetben elsőbb bennünket az idők haladásai viharra, mely foszlányokká tépi az amogy is sok oldalról sebzett testet, melyeket saját fiait ítíttek az anyán, — a kor forró szele mint hűtőkezelet is elporlaszt bennünket, azért ragadjuk meg az alkalmat, és reméljük, hogy a józan ész, mely mindig győzött a csak butaság és előélet felett, most is fényes győzelmi ünnepet fog ünnepelni.

A tanítóképzés szoros kapcsolatban álljon a papnöveldével, mint ez más állambeli hitszónokainknál is van, hol papnöveldé fennáll.

Ezt tekintve csak kevés szom van. Mindenképp belátja, hogy derék és hivatásukért buzgó néptanítók életszükségge váltak. A szerzetet illetőleg valami különös újat behozni lehetetlen lesz, haem e képzés tekintetében a professzionális szemlélet az államtól emelni szándékolt képzédek úntájára lesz felállítandó, de benne szaktanítók is képeztessenek ki. Utalok a már mondottakra. De egyet nem hagyhatok említetlenül, és ez a tanítók fizetése. A kormány nem tette meg e tekintetben azt, a mivel tartozott, s mi nem kétkedünk a népközlai törvényjavaslat kivihetlenségén.

Trott törvény fog az maradjon mint sok más, de gyakorlati érvényre nem juthat soha, mert magában hordja a balát magvat s míg egyrészt emelni fogja, a népnyelés elleni fásultságot, másrészt moraliter tönkre a jó tanító becsét. Még egyidőre a művelődést Magyarországon sorozzuk a pia deszideriák rubrikájába, — a nép maga ezt ep

oly kevéssé kívánhatja, mint a kormány kívánja.

Zsidó tanítónak ezennél csak kicsapott deak, és életunt talmud tanuló vagy sükter-candidatus fog menni, — mert a köldépből mely sok évi működés után reá vár, még zöld leveleket soha sem hajtott, — y egy erőt érdemkereszt, mint 50 évi működés után szakadt kabátjának mellére függeszthet még az éhenhalástól sem óvja meg, ha mindjárt a megválto képe volna is rajta. Nem saját érdekemet tartom szem előtt, ha a tanítók anyagi állásának javítását sürgetem a népnevelés érdekében, mert előre látva a bekövetkezőket át évi működés után, lemondok e pályáról, mely épen azoknak, kik a lelkiismeretesebbek, több keserő mint boldog órat okoz, de a kinek legkevesebb tehetsége is van belatni a dolgok mélyébe, az elismerendi hogy frázissal, melyekkel a kormány és a kormány nevelészetű lapja dobálódik, célt nem értek. Ki kell lépünk a tett mezejére, a congressus kötelessége kikapott autonómiaja alapján, iskolatgyét is virágzásra hozni, és jó tanítókról, és ezek illő díjazásáról gondoskodni.

Ha ezt tenni akarja ezjelát el is fogja érni, de tennie kell. Szent kell vallania, ha az orthodox part meg annyira esküszik is, a Schulehan-Aruch sérthetlenségére. Az orthodoxok azon pártveit, kik a tréfi kirántott csirke évésekor cseppet sem törődnek az említett szertartási könyvről, ezt igen jól tudják, s dacára annak, hogy szöveg a haladás zaslóját tűzték ki elvül, zónok veunek, ha a külföldi lapok élis-merőleg szólnának a magyar zsidók haladásáról, bírva egy a kor színvonalán álló seminariummal és tanítóképzéddel. Ez utolsó pedig ép oly nélkülözhetetlen mint az első. De más alapon kell nyugodnia mint az eddigi magyarországi tanítóképzédek, ki kellene füstölni ezekből is a régi schlandrian szagot. Aut Caesar, aut nihil. A vesprémi rabbitól kidolgozott terv tökéletesen meg

nyerte tetszésünket, csak a congressusban ne találjon akadályokra. Különben nagy bizalommal vagyunk e jeles tanférő szokatavottóságához.

Kellene még szólnunk a vallás oktatásáról a gymnasiumi tanítókat illetőleg, és főképen még az izr. iskola pénzalap kezeléséről, és még több ezeket érintő fontos tárgyról, de megvallom a congressus eddigi működése felbeszakította gondolatom fonalát, és sok oly anyagot nyújt, mely érett, az eredetétől elütő, megfontolásra szolgáltató okot. Azért felbeszakítjuk jelen cikksorozatunkat, de megígérjük, hogy mielőtt a dolgok fejlődése munkásságra hi fel bennünket, nem fogjuk elmulasztani, a működést felvenni ott, hol felbehagytuk, — addig lsten velünk!

HOFFMANN MÓL.

Zala Egerszeg mezőváros tanügyi mozzanata.

Hogy városunk t. előjárásán közügyeit tevékeny buzgalommal karolja fel, tanúsítják a korunkot megartatni szokott közgyűlések. — Ily alkalomkor sok ügy intéztetik el, melyek a város javára irányoznak, s ezek közt a népnevelés szent ügye mindig a legfontosabbnak tekintetű. — Közgyűlésünk különösen ily ügyben intézkedést tartott ki e becses lapok t. olvasói megismeretén. — Folyó évi február hó 4-ára összehívott közgyűlés vitatárgyait a vallás és közoktatási min. miniszterium 1898 szeptember 9-án 15.162 sz. rendelettel kegyes intézvényre, — mely a helybeli rom. kath. főtanító tanítóinak állományuk vezetését megörösítet, az évi illetmények egyenlőre véset és — igen helyesen — a vallásügyi miniszterium által jóváhagyott intézkedések tartalmazzák. — képezzék. — A tanügyi meglevő felkarako és ahhoz szakavatottan érő városi t. előjáróság a fennelített intézkedést elfogadva, annak, mint komoly megfontolást igénylő tárgynak vitaközébe bocsátást. — Találkoztak — igaz hogy kevesen — ellenkialtók is, kik azonban derék városi bírák t. Hanty Forencz ur a tanügyi fontos ügy elrendelésén tett lelkes és tapintatos felavatására csakhamar nemakka váltak be

láván a. népnevelés előmozdításának szükségességét és a tanügyi oltására tett áldozat dús kamatozását. — Azon kétébaktól, ki a fizetés felosztásának emlékezők a honnan? és miből? szánkozására méltó hangokat elhangzottani nem restult, megnyugtatóra idéztük ahhoz, mit t. városbíró ur igen helyesen mondott, t. i. „népnevelésre kell pénznek lenni” — annyit ígért, hogy nézse meg csak az 1898 évi városi kimutatást, mely minden évben névrendel kiadásán felül tiszta 476 frt 89 kr. u. é. pénzárú maradványt mutat fel, s ha ezt tudja vagy nem feleli el, bizonyára elhaltat vala. — Ennyi összeg a javítandó fizetések kiegyenlítéséhez nem is kiváratatik, sőt maradna még néhány száz forint is Szép és arzákúvá a gazdálkodás, kivált a mai időben, de ennek a nevelés rovására törvényben nem szabad, pláne ha csak ugyan van honnan a miből. — Vitaközé közben indítványoztatott a kántorságnak a tanügyi hivatalból elválasztása is, okul említtetvén, hogy az erének lényegesen előrelépés által mind az iskola tanítás, mind pedig az egyházi szolgálat totesen nyereségben részesül, mert míg most a kőbővel kántori teendők miatt a tanítási időből sok rabolattik el, ezen hivatalnak elköltöztése után az többé soha, vagy igen kivételesen esetben fordulhatat elő; így a tanító hivatalban maradhátva osztályokba a tanítás is meg szenvedhet. Az előadottak szerint a közgyűlés azon előnyököt, melyek a tervezett kántori hivatal elválasztásból kétségteudni származnának, korszerűségi látván, mindig úgy mint a tanítók évi illetményének és viszonyainak mellényeszerő egyenlőre tevéseben — a különös helyesek közt a közoktatási min. miniszterium által is ajánlott váltakozási rendszer életbevitelében (mely a tanítványokra hasznos, a tanítóra nézve pedig bünye gazdasági szolgálat) önkényit és teljesen megnyugodott, — niert is a tárgy fontosságának tekintetbe vételével e tárgyat álló bizományos szervezetet, mely a legközelebbi közgyűlésre a fentírtintt ügyekben érdeklődés intézkedhetes végett tervezetét dolgozva ki, és adjon be.

Mint hogy e bizottság tanügyihoz érő tagokból van összehívva, minden kétség nélkül bizony, lehet reményli, hogy a fennírtintt ügyekben komoly megfontolást méltott ezlányos intézkedés történend. Melynek eredményét annak idején e lapok hasábján közölni nem mulasztandom.

E tanügyi értekezlet közben elővetetett a mar

TÁRCZA.

Naplóból.

Szeretnék e mesebe lenni? Hol a borostyán terem, Hol sáskák kúkat feleltél? A fehér márvány terem, Csakha szobrok nézve kérdik Meddig kell így állni nekik? S veronyes a sárka dal A tenger hullámai!

Szeretnék e mesebe lenni? Hol forróbb a nap, az ég. Az emberek arcán barnább szemek, szivük jobban ég, Hol otthon a kőfalat, és A vendég oly csodás, erős Mint a szesz szene, s egyeg Mint az égi csillagok.

Szeretnék e mesebe lenni? Oi ne kérd, mért mondánok, Hogy egy vágyom ott, s itt minden Oly fájdon hat reám. Hogy a távolba int a kő S bár e föld van, és itt lekt, Lettek eimálit, itt hagott Neusokára — meghalok!

MAJTRÉNYI FLÓRA.

Egy mindennapi történet.

— Beszélte, —
(Folytatás és vége.)

Nehéz és hosszú csatát vívott a szív ellen az én, melyben a szív-mély sötét kapott. Irvánknak nem volt egy reménytelen, nem volt egy viaszgondolat sem, melylyel a sötét behozhatná volna — s így hagyta vérszín.

A szegény fiú lassankint abbahagyta életfontosságú a tanulmányokat, pedig azok árán akarta magának egykor megzseréni azt a fényes jövőt, melyről lelke arról szeretőt álmodott. Képzte, hogy nem fog odáig elérni. Ő sokkal járhatóbb volt az élettegyeren, mintsem az a név volt, hogy jövőjének tünder-álmát egy érvény áll oltotta, mely egykori álmaiból kiharant, s mely őt elfojta tometni. Mely ott kavar: hőkémek át iróasztalán érintet, mely nem volt azszit mit írnia; szeméi egyenlő lekövetétek szívéhez ott annak lázsa du-

bagdsánál sorra elhaltak. Így kezdődik az örület.

A napok multak — s így telt el néhány hónap.

Egyezzer a véletlen ismét egymás közelébe hozta őket. Róza szücsinél kedélyes társaság gyűlt össze, Iván nem k. rülthette ki, hogy meg nem jelenjék, nem vridtett az illem szabályjai ellen. Elmont. Róza vele is mosolygva fogott kezét, mint a többivel, őt is szivosen látták, mint a többit — s ez az udvarias szívszög jobban fájta a szegény fiúnak, mint a legizonyosabb gyűlölet.

A szép nő a fiatal emberek egész serege rangjára kort, mint virágot a méhek, midőn a kehely harmatából szomjukat enyhíteni akarják s e rangjoknak elég volt a-bávis od egy bizalmas tekintete, hogy e vágyuk teljesüdjön legyen. Csak a szegény fiú nem vögült a hódolók közé, pedig ő volt az egyetlen, ki azt a nőt szerette. Miért vágyott volna egy csepp után, midőn neki tengerre, hogy egy szemelem-tengerre volt szíksége, hogy szomját eloltsa. Az ő serei sokkal égetőbbek voltak, mintsem hogy azokat egy csepp enyhítette volna.

Róza a társaság kértváre zongorához ült és játszott. A vendégek minden darab végén zongorán megapsolták, megdijenozték a szép gyermek játéka; csak a szegény fiú állt szóltalanul mozdulatlanul egy ablakmélyedésben s önfeladton bámult bele a zongorán álló gyertya lángjába, mintha valami rokonságot talált volna maga és a mind inkább fényő gyertya között. Merengéséből Róza szavai kelték fel.

— Mondja ön, hogy mit játszan most? Kérd egy ópen elhangzott darab után a kedves gyerekek.

— En szereten kőpálokat, különösen „A virágnak megtöltani nem lehet” kezdetté dal. Ez volt önkénytelen szerelmi vallomása.

S ez a néhány szó is oly zavarba hozta, hogy ezt elpálistólando, az asztalon fekvő albumok egyikét vette kezébe s elkezdett abban lapozgatni. Róza figyelemmel kísérte s a mint Iván egy fiatal ember arcához ért, a zongora mellől hirtelen felkelt, s a naiv ösztönöséggel kérdé tőle:

— Hogy totszik önnek ezen fiatal ember. nondu szép?

— Igen csinos, válaszolt Iván gősztertelg.

— Oh, ha ön megfogja ismereni, szerelme lesz bele — s aztán annyához fordulva teljes elragadtatással szól: lásd anyácskám ő mindenkinék totzikk.

Az anyácskám egy mystic mosoly vonult át. S ez volt legelőszörlemi vallomásra a lesújtó válasz.

Alban a pillanathban kinyílt az ajtó s belépett az a fiatal ember.

Róza az édes meglepés el nem palástolható hangján felvéltozte őt. Midőn szemek találkoztak, a leány arca kigyuladt s egy perczig szótlanul álltak egymással szemközt. Oly pillanat volt ez, midőn a nők olvasni hagyának a szoban... s a két fiú olvasott azokban. Az egyik kilyvonta belőlük boldogságot, a másik halálos idelet.

Midőz egy futó pillanat alatt történt s a vendégek közül nem vette észre senki: — csak Iván ajkai körül randult meg egy ideg, de a másik perczben ismét ott voltak arczán azok a határozott, szigorú vonások; hidegen sötét mint márványlapon a sárirat. Iván alatta, hogy a fekete fűrti leányka szivén egy képet hord, mit arra az első szerelem vésőt, s hogy annak letörését csak egy örült kísértetue meg... és ez e kép nem az övé volt.

Ami fentebbi jelenet eldőnté az érz és szív közötti harcot. Az esz győzött s a szívnek vesztie kellett.

A vendégek között mind jobban szélesült a jökevő árja, melyen lelkeik szabadon ringtak mint árda folyón az iszlott sárka; de Iván lelke mozdulatlan maradt mint a folyóból kiálló kőszirt. Róza társalgott mindenkiel, mosolygott mindenkiire és nem különböztetett meg senkit.

A bemutatás után mintegy fél óra múlva a két fiatal ember a társaságtól különülva halk beszélgetésbe eredt.

Sándor — az újonan jött vendég — bizalmasan fordult Ivánhoz és sutogva kérdé tőle:

- Nemde hódít egy kedves teremtés ez a házikiszenyő?
- En még szebb nőt életemben nem láttam, — válaszolt Iván egész önfeladton.
- Ön ezintén e házban lakik?
- Igen.
- Mily boldog ön.
- Miért?
- Mert mindig közelben lehet.
- En azt hiszem, hogy igen szép nők közelébe mindig veszélyesülni nyugalmunkat s a nélkül boldog senki sem lehet.
- Oh, higgye meg, ily nő gyakori látása már magában boldogit.
- Ugy ön akkor is boldogabb mint én.

— Hogyan? hiszen én csak elvívte találko-zom vele.

— Igen, de ön még akkor is látni fogja őt, midőn én már nem láthatom.

— Nem értem önt.

— Tovább nem folytathatták, mert a vendégek egy része távozni készült s Iván is ezekhez csatlakozott. Kalapját véve Sándor előbbi meg-jegyzése csak onyit válaszolt:

— Kérdezzé meg a holnapot — s az meg-fogja önnek magyarázni.

Aztán Bozbasz kisérdetett s a mint a szép gyermeknek bucsuzása kezét nyújtá, nyugodtan, elfogultság nélkül mondta el e két szót: „Jó éjszakát.”

Pedig ez végsőcsúja volt.

Amint Iván a vendégeket elkieszte a kapu a kedélyes társalgás és a zongora hangjai kihaltak, azok az utazó s a hangokból oly gondolatlan frón, annyi megelégedes sugárzott, hogy a szegény fiúnak önkonytelenül észbe jutott, hogy mily boldogoknak kell azoknak lenni, kiknek lelkei ily vidám hangokkal szeretnek ünelegni.

A vendégek háza mentek lenyugodni, hogy holnap új örömekre ébredjenek; Iván is elmont lefeküdni, hogy soha többé fel ne keljen.

A távozás után néhány percz múlva a hárs-nögötti kertben egy erős piastoly durranás riaszt fel az alvó csendet — s a szegény fiú nem szeratot többé!

Bona a szobában a jó kedv és zongora viharos hangjai között a lövést nem hallott senki.

IMREFI JÁNOS.

A válasz emléke.

A két Tiszán túl, ott a sádk hegyek mögött, Hol alkonyat mosolygva távozik a nap, Csakha magában él szerényen a leány, Kics a gondolat oly gyakran a tiszta víz sz.

FOLYATÁS A MELLÉKLETEN.

PAUL HALM's Buchergeschäft, Engelgasse No 2 in Wien, liefert gegen portofreie Einwendung von 2 Gulden (ohne Werthangabe) überall hin franco folgendes Musikheft:

DIE WINTERABENDE AM PIANO.

Eine Sammlung von 59 der beliebtesten Opermelodien aus (Zar und Zimmermann, Stradella, Ernani, Belisar, Lucia, Prophet, Freischütz, Indra, Faust, Ranzritter, Scia Chiara, Tannhäuser, Zampa, Martha, Regimentstochter, Prinz Eugen, Lucretia. — Leicht arrangirt von zwei Händen vom Musiklehrer Zahn.

!! Egy ezüst tallér egy forintért !!

(211—12,1)

A cs. kir. vámvivataltól **20,000** porosa tallérért átvett bilefeldi íróknak a becsültos rundleterre **20,000** osztr. forintért egyenkint vagy egyes öszöváltással önkéntesen kiáruítottak

a cs. kir. kizár. szabadalmazott

LENÁRUK RAKTÁRÁBAN

Goldschmidgasse No 3, im neuen Bazar.

Egy vég bilefeldi vászon, 56 berlini, 50 bécsi rőf, 20 tallér helyett csak 20 frt o. 4.
Egy igen finom bilefeldi vászon, 50 bécsi rőf, 24 tallér helyett csak 24 frt.
Egy igen finom szövet, 56 berlini, 50 bécsi rőf, 27 tallér helyett csak 27 frt.
Egy legújabb hűtő-ruha, 56 bécsi rőf, 25 tallér helyett csak 25 frt.
Egy szövet, 36 berlini vagy 30 bécsi rőf, 15 tallér helyett csak 15 frt.
Egy kisméretű szövet házi-vászon, 30 bécsi rőf, 10 tallér helyett csak 10 frt.
12 darab bilefeldi lencsés vászon, 3 tallér helyett csak 3 frt.
12 igen finom lencsés vászon, 50 bécsi rőf, 24 tallér helyett csak 5 és 6 frt.
12 legújabb hűtő-ruha, 56 bécsi rőf, 25 tallér helyett csak 6, 7 és 9 frt.
Lencsés vászonok 6 személyre, 5 és 6 frt, 6, 7 és 8 tallér helyett csak 5 és 6 frt, 6, 7 és 8 frt.
Több 1000 darab hűtő-ruha és lencsés vászon, 50 bécsi rőf, 25 tallér helyett csak 25 frt.
Chinai szövetek és legújabb szövetek, sok számra, darabja 90 kr.

Mindegyik vászon a legjobb és legújabb munkával van készített: a mindegyik darabra pontosan 24 van írva a rőfök száma és az ára.

Egy db igen jó vászon, mindegyik fél nagyságú alkalmassá: csak a nyakvonalát kell tudni. — 1 és 2 frt, 2 és 3 frt, 3 és 4 frt, 4 és 5 frt, 5 és 6 frt, 6 és 7 frt, 7 és 8 frt, 8 és 9 frt, 9 és 10 frt, 10 és 11 frt, 11 és 12 frt, 12 és 13 frt, 13 és 14 frt, 14 és 15 frt, 15 és 16 frt, 16 és 17 frt, 17 és 18 frt, 18 és 19 frt, 19 és 20 frt, 20 és 21 frt, 21 és 22 frt, 22 és 23 frt, 23 és 24 frt, 24 és 25 frt, 25 és 26 frt, 26 és 27 frt, 27 és 28 frt, 28 és 29 frt, 29 és 30 frt, 30 és 31 frt, 31 és 32 frt, 32 és 33 frt, 33 és 34 frt, 34 és 35 frt, 35 és 36 frt, 36 és 37 frt, 37 és 38 frt, 38 és 39 frt, 39 és 40 frt, 40 és 41 frt, 41 és 42 frt, 42 és 43 frt, 43 és 44 frt, 44 és 45 frt, 45 és 46 frt, 46 és 47 frt, 47 és 48 frt, 48 és 49 frt, 49 és 50 frt, 50 és 51 frt, 51 és 52 frt, 52 és 53 frt, 53 és 54 frt, 54 és 55 frt, 55 és 56 frt, 56 és 57 frt, 57 és 58 frt, 58 és 59 frt, 59 és 60 frt, 60 és 61 frt, 61 és 62 frt, 62 és 63 frt, 63 és 64 frt, 64 és 65 frt, 65 és 66 frt, 66 és 67 frt, 67 és 68 frt, 68 és 69 frt, 69 és 70 frt, 70 és 71 frt, 71 és 72 frt, 72 és 73 frt, 73 és 74 frt, 74 és 75 frt, 75 és 76 frt, 76 és 77 frt, 77 és 78 frt, 78 és 79 frt, 79 és 80 frt, 80 és 81 frt, 81 és 82 frt, 82 és 83 frt, 83 és 84 frt, 84 és 85 frt, 85 és 86 frt, 86 és 87 frt, 87 és 88 frt, 88 és 89 frt, 89 és 90 frt, 90 és 91 frt, 91 és 92 frt, 92 és 93 frt, 93 és 94 frt, 94 és 95 frt, 95 és 96 frt, 96 és 97 frt, 97 és 98 frt, 98 és 99 frt, 99 és 100 frt.

CZIM: An die k. k. Österreichische und Kön. ung. Leinen- und Wäsche-Niederlage in Wien, Goldschmidgasse No 3, im Neuen Bazar.

Dr. Pattison's Gichtwatte

bedient sofort und heilt schnell Gicht und Rheumatismen aller Art, als: Gesicht-, Brust-, Hals- und Zahnschmerz, Kopf-, Hand- und Kniegicht, Gliederschmerz, Hüften- und Lendenweh.

In Paketen zu 70 kr. und halben in 40 kr. zu haben bei JOSEF WAJDIITS in Gr.-Kaukas.

Es ist die Pflicht eines jeden Menschen, der gelitten und für seine Leiden die Heilmittel gefunden hat, dasselbe bekannt zu machen: von diesem Gefühl durchdrungen, stehe ich nicht an, zu bezeugen, dass Dr. Pattison's Gichtwatte mich innerhalb 36 Stunden von einem äußerst schmerzhaften rheumatischen Leiden befreit hat.

Mit der Zusammenstellung der Fabrikpläne meines Guides des Champs de Mars beschäftigt, erbeite ich während mehr als 3 Monaten täglich 14 bis 18 Stunden, und seit mehr als 15 Jahren an rheumatischen Schmerzen leidend, griffen dieselben dummerweise meine Seite an, dass ich weder sitzen, noch stehen, noch schlafen konnte. Ein Knecht, welcher sich mit Hilfe der Gichtwatte befreit hatte, rief mir dieselbe an, ich liesse sofort ein Paquet holen, legte sie um die Seite und ging zu Bett, dep andere Morgen hatten sich die Schmerzen gelindert und am Abend waren sie gänzlich verschwunden: seit etwa 20 Tagen arbeite ich wieder, ohne dass das Uebel sich zeigt.

Ich empfehe ausserdem den Weidacher, dem es gelungen ist, sich mit Hilfe gegen solche Leiden finden, deren unangenehme Schmerzen einzig diesem zu erweisen vermögen, die damit behaftet sind, ich rathe allen an Rheumatismus leidenden, die Dr. Pattison'sche Gichtwatte zu gebrauchen und ich hoffe, dass sie wie ich von ihren Schmerzen befreit und das Heilmittel verbreiten werden wodurch Sie den Kranken Gutes thun können.

Genf im März 1869. CHAFFARD, Verfasser des Guide des Champs de Mars.

MISEMONDO RUHAK

pluviálék, dalmatikák, albák, rochetek, velumok, oltárpárnák és terítők stb.

China-ezüst és tüzarányzott monsztranzok, kelyhek, cziboriumok, pacifical gyertyatartók

füstölök töménytartóval, szentelő-viztartó asporiummal, lámpák stb.

Egyházi-, czeih- és iskolai lobogók,

baldichinmok és pantifical eszköz, kesztyű infulapastoral, gremial, harisnya, cipő stb.

ORNATOK,

és minden egyházi sarkak legújanyosb áron kaphatók:

Oberbauer Alajos,

gyáraktárban, vácz-utca 15. szám a PESTEN.

Arjegyzékek és statások kívánatra beküldésnek.

A 19-ik évszázad egyik csodája!

ÆSTHETIN.

Frisza növényi szer az ősz haj eredeti, a megészülés előtti szízenek visszanyerésére, annak a megőszüléstől s kieséstől mindenkorra való megővására s a hajnövésnek feltűnő módon előmozdítására.

Er alkalmas nem érezés, azért tökéletesen ártalmatlan, s igen egyszerű alkalmazása: a haját nem rongálja meg s ezire nem váltakozik. Egy óráig árá 1 frt 50 kr., pótlást ekkor 1 frt 50 kr. használt utánad.

„Aesthetin“ csak nevetségül azon — STARK ur által feltalált hajfestő szer, mely hasonló feltal az előnyvel bír, hogy ártalmatlanul minden nemcsak kárteknő befolyást nem gyakorol a hajlajára, hanem erőteljes gyógyásznál fogva s kellemes a használatát s a haját még erősebbé s a kieséstől óvja. Mindezen esztel kísérlet kiálltára s próbát, s a használatát is igen kényelmes.

A legnagyobb vászonruha-raktárban

vácz-utca YPSILANTI-hoz

Pesten. Kaphatók a legolcsóbb árakon a legnagyobb választékban mindenemű köz fehérmek, főkák, urak és gyermekek számára, immint:

20 ezer darabnál több férfi ingek rumburgi, hollandi vagy írlandi vászonból, darabja 2 frt 50 kr., 3 frt, 3 frt 50 kr., 4 frt, 4 frt 50 kr., 5 frt, 5 frt 50 kr., 6 frt, 6 frt 50 kr., 7 frt, 7 frt 50 kr., 8 frt, 8 frt 50 kr., 9 frt, 9 frt 50 kr., 10 frt, 10 frt 50 kr., 11 frt, 11 frt 50 kr., 12 frt, 12 frt 50 kr., 13 frt, 13 frt 50 kr., 14 frt, 14 frt 50 kr., 15 frt, 15 frt 50 kr., 16 frt, 16 frt 50 kr., 17 frt, 17 frt 50 kr., 18 frt, 18 frt 50 kr., 19 frt, 19 frt 50 kr., 20 frt, 20 frt 50 kr., 21 frt, 21 frt 50 kr., 22 frt, 22 frt 50 kr., 23 frt, 23 frt 50 kr., 24 frt, 24 frt 50 kr., 25 frt, 25 frt 50 kr., 26 frt, 26 frt 50 kr., 27 frt, 27 frt 50 kr., 28 frt, 28 frt 50 kr., 29 frt, 29 frt 50 kr., 30 frt, 30 frt 50 kr., 31 frt, 31 frt 50 kr., 32 frt, 32 frt 50 kr., 33 frt, 33 frt 50 kr., 34 frt, 34 frt 50 kr., 35 frt, 35 frt 50 kr., 36 frt, 36 frt 50 kr., 37 frt, 37 frt 50 kr., 38 frt, 38 frt 50 kr., 39 frt, 39 frt 50 kr., 40 frt, 40 frt 50 kr., 41 frt, 41 frt 50 kr., 42 frt, 42 frt 50 kr., 43 frt, 43 frt 50 kr., 44 frt, 44 frt 50 kr., 45 frt, 45 frt 50 kr., 46 frt, 46 frt 50 kr., 47 frt, 47 frt 50 kr., 48 frt, 48 frt 50 kr., 49 frt, 49 frt 50 kr., 50 frt, 50 frt 50 kr., 51 frt, 51 frt 50 kr., 52 frt, 52 frt 50 kr., 53 frt, 53 frt 50 kr., 54 frt, 54 frt 50 kr., 55 frt, 55 frt 50 kr., 56 frt, 56 frt 50 kr., 57 frt, 57 frt 50 kr., 58 frt, 58 frt 50 kr., 59 frt, 59 frt 50 kr., 60 frt, 60 frt 50 kr., 61 frt, 61 frt 50 kr., 62 frt, 62 frt 50 kr., 63 frt, 63 frt 50 kr., 64 frt, 64 frt 50 kr., 65 frt, 65 frt 50 kr., 66 frt, 66 frt 50 kr., 67 frt, 67 frt 50 kr., 68 frt, 68 frt 50 kr., 69 frt, 69 frt 50 kr., 70 frt, 70 frt 50 kr., 71 frt, 71 frt 50 kr., 72 frt, 72 frt 50 kr., 73 frt, 73 frt 50 kr., 74 frt, 74 frt 50 kr., 75 frt, 75 frt 50 kr., 76 frt, 76 frt 50 kr., 77 frt, 77 frt 50 kr., 78 frt, 78 frt 50 kr., 79 frt, 79 frt 50 kr., 80 frt, 80 frt 50 kr., 81 frt, 81 frt 50 kr., 82 frt, 82 frt 50 kr., 83 frt, 83 frt 50 kr., 84 frt, 84 frt 50 kr., 85 frt, 85 frt 50 kr., 86 frt, 86 frt 50 kr., 87 frt, 87 frt 50 kr., 88 frt, 88 frt 50 kr., 89 frt, 89 frt 50 kr., 90 frt, 90 frt 50 kr., 91 frt, 91 frt 50 kr., 92 frt, 92 frt 50 kr., 93 frt, 93 frt 50 kr., 94 frt, 94 frt 50 kr., 95 frt, 95 frt 50 kr., 96 frt, 96 frt 50 kr., 97 frt, 97 frt 50 kr., 98 frt, 98 frt 50 kr., 99 frt, 99 frt 50 kr., 100 frt, 100 frt 50 kr.

Régi pénzeket,

és mindenemű arany, ezüst és drága-kövekkel kirkott régiségeket; továbbá gyöngyöket, színes köveket, aranyat, ezüstöt és ásványokat vesz és cserél a legmagasabb áron a régiségek és természetiek irodája

Pesten, Dorotheengasse a Leyd épületben, (4. sz. a. Bécében Herron-Gasse No. 6.

Für Unterleibsbruchleidende.

Ihre ausgezeichnete Bruchkur hat mich von meinem 25-jährigen Bruchleiden vollständig geholt. Da mein Bruder auch an gleichem Uebel leidet, so bitte ich um 6 Töpfe halb von den gewöhnlichen Sorten, halb von der stärksten, Obgleich wir von den ersten Ärzten umgeben sind, so haben wir doch keinen gebunden, der diesen Bruch so radikal zu heilen im Stande ist, wie Sie. Empfangen Sie dafür die herzlichste Dankagung. Paris, den 7. October 1867.

Hafter, praticien, von Weisfelden.

Diese durchaus unschädlich wirkende Bruchkur von GÖTTLIEB STURZENEGGER in Moritzau (Schweiz) ist in Töpfen zu 8 fl. 30 kr. österr. Währung nebst Gebrauchsanweisung und Zeugnisse abzuholen sowohl durch den Erfinder selbst, als durch Herrn F. Farmay, Apotheke in Pest.

ÉLETBIZTOSÍTÁSÜGYNÖKÖK

kik megfelelő biztosítékkal bírnak, nagyon előnyös feltételek mellett azonnal alkalmazást nyerhetnek. Bővebben tudakozódhatni

Lenck Samuál (183—8) Sopronban.

Bei der am 1. März d. s. stattgefundenen von der k. k. österr. Regierung gegründeten und gerantierten grossen Capitalien-Lösung der Prämien-Anlehens vom Jahre 1864 im Betrage von

129 Millionen 983 Gulden

befinden sich unter 400,000 Gewinnen des Anlehens die hohen Treffer: 30 à 25,000, 15 à 220,000, — 60 à 200,000, — 21 à 150,000, 30 à 80,000, — 20 à 25,000, 121 à 10,000, 225 à 5000, 421 à 2000, 785 à 1000, 1350 à 500 und 150 fl. als äusserste Gewinn eines jeden gezogenen Loses.

Ein Los kostet 2 fl. 3 Loose 5 fl. 7 Loose 10 fl. 15 Loose 20 fl. 25 Loose 30 fl. 35 Loose 40 fl. 45 Loose 50 fl. 55 Loose 60 fl. 65 Loose 70 fl. 75 Loose 80 fl. 85 Loose 90 fl. 95 Loose 100 fl. 105 Loose 110 Loose 115 Loose 120 Loose 125 Loose 130 Loose 135 Loose 140 Loose 145 Loose 150 Loose 155 Loose 160 Loose 165 Loose 170 Loose 175 Loose 180 Loose 185 Loose 190 Loose 195 Loose 200 Loose 205 Loose 210 Loose 215 Loose 220 Loose 225 Loose 230 Loose 235 Loose 240 Loose 245 Loose 250 Loose 255 Loose 260 Loose 265 Loose 270 Loose 275 Loose 280 Loose 285 Loose 290 Loose 295 Loose 300 Loose 305 Loose 310 Loose 315 Loose 320 Loose 325 Loose 330 Loose 335 Loose 340 Loose 345 Loose 350 Loose 355 Loose 360 Loose 365 Loose 370 Loose 375 Loose 380 Loose 385 Loose 390 Loose 395 Loose 400 Loose 405 Loose 410 Loose 415 Loose 420 Loose 425 Loose 430 Loose 435 Loose 440 Loose 445 Loose 450 Loose 455 Loose 460 Loose 465 Loose 470 Loose 475 Loose 480 Loose 485 Loose 490 Loose 495 Loose 500 Loose 505 Loose 510 Loose 515 Loose 520 Loose 525 Loose 530 Loose 535 Loose 540 Loose 545 Loose 550 Loose 555 Loose 560 Loose 565 Loose 570 Loose 575 Loose 580 Loose 585 Loose 590 Loose 595 Loose 600 Loose 605 Loose 610 Loose 615 Loose 620 Loose 625 Loose 630 Loose 635 Loose 640 Loose 645 Loose 650 Loose 655 Loose 660 Loose 665 Loose 670 Loose 675 Loose 680 Loose 685 Loose 690 Loose 695 Loose 700 Loose 705 Loose 710 Loose 715 Loose 720 Loose 725 Loose 730 Loose 735 Loose 740 Loose 745 Loose 750 Loose 755 Loose 760 Loose 765 Loose 770 Loose 775 Loose 780 Loose 785 Loose 790 Loose 795 Loose 800 Loose 805 Loose 810 Loose 815 Loose 820 Loose 825 Loose 830 Loose 835 Loose 840 Loose 845 Loose 850 Loose 855 Loose 860 Loose 865 Loose 870 Loose 875 Loose 880 Loose 885 Loose 890 Loose 895 Loose 900 Loose 905 Loose 910 Loose 915 Loose 920 Loose 925 Loose 930 Loose 935 Loose 940 Loose 945 Loose 950 Loose 955 Loose 960 Loose 965 Loose 970 Loose 975 Loose 980 Loose 985 Loose 990 Loose 995 Loose 1000 Loose 1005 Loose 1010 Loose 1015 Loose 1020 Loose 1025 Loose 1030 Loose 1035 Loose 1040 Loose 1045 Loose 1050 Loose 1055 Loose 1060 Loose 1065 Loose 1070 Loose 1075 Loose 1080 Loose 1085 Loose 1090 Loose 1095 Loose 1100 Loose 1105 Loose 1110 Loose 1115 Loose 1120 Loose 1125 Loose 1130 Loose 1135 Loose 1140 Loose 1145 Loose 1150 Loose 1155 Loose 1160 Loose 1165 Loose 1170 Loose 1175 Loose 1180 Loose 1185 Loose 1190 Loose 1195 Loose 1200 Loose 1205 Loose 1210 Loose 1215 Loose 1220 Loose 1225 Loose 1230 Loose 1235 Loose 1240 Loose 1245 Loose 1250 Loose 1255 Loose 1260 Loose 1265 Loose 1270 Loose 1275 Loose 1280 Loose 1285 Loose 1290 Loose 1295 Loose 1300 Loose 1305 Loose 1310 Loose 1315 Loose 1320 Loose 1325 Loose 1330 Loose 1335 Loose 1340 Loose 1345 Loose 1350 Loose 1355 Loose 1360 Loose 1365 Loose 1370 Loose 1375 Loose 1380 Loose 1385 Loose 1390 Loose 1395 Loose 1400 Loose 1405 Loose 1410 Loose 1415 Loose 1420 Loose 1425 Loose 1430 Loose 1435 Loose 1440 Loose 1445 Loose 1450 Loose 1455 Loose 1460 Loose 1465 Loose 1470 Loose 1475 Loose 1480 Loose 1485 Loose 1490 Loose 1495 Loose 1500 Loose 1505 Loose 1510 Loose 1515 Loose 1520 Loose 1525 Loose 1530 Loose 1535 Loose 1540 Loose 1545 Loose 1550 Loose 1555 Loose 1560 Loose 1565 Loose 1570 Loose 1575 Loose 1580 Loose 1585 Loose 1590 Loose 1595 Loose 1600 Loose 1605 Loose 1610 Loose 1615 Loose 1620 Loose 1625 Loose 1630 Loose 1635 Loose 1640 Loose 1645 Loose 1650 Loose 1655 Loose 1660 Loose 1665 Loose 1670 Loose 1675 Loose 1680 Loose 1685 Loose 1690 Loose 1695 Loose 1700 Loose 1705 Loose 1710 Loose 1715 Loose 1720 Loose 1725 Loose 1730 Loose 1735 Loose 1740 Loose 1745 Loose 1750 Loose 1755 Loose 1760 Loose 1765 Loose 1770 Loose 1775 Loose 1780 Loose 1785 Loose 1790 Loose 1795 Loose 1800 Loose 1805 Loose 1810 Loose 1815 Loose 1820 Loose 1825 Loose 1830 Loose 1835 Loose 1840 Loose 1845 Loose 1850 Loose 1855 Loose 1860 Loose 1865 Loose 1870 Loose 1875 Loose 1880 Loose 1885 Loose 1890 Loose 1895 Loose 1900 Loose 1905 Loose 1910 Loose 1915 Loose 1920 Loose 1925 Loose 1930 Loose 1935 Loose 1940 Loose 1945 Loose 1950 Loose 1955 Loose 1960 Loose 1965 Loose 1970 Loose 1975 Loose 1980 Loose 1985 Loose 1990 Loose 1995 Loose 2000 Loose 2005 Loose 2010 Loose 2015 Loose 2020 Loose 2025 Loose 2030 Loose 2035 Loose 2040 Loose 2045 Loose 2050 Loose 2055 Loose 2060 Loose 2065 Loose 2070 Loose 2075 Loose 2080 Loose 2085 Loose 2090 Loose 2095 Loose 2100 Loose 2105 Loose 2110 Loose 2115 Loose 2120 Loose 2125 Loose 2130 Loose 2135 Loose 2140 Loose 2145 Loose 2150 Loose 2155 Loose 2160 Loose 2165 Loose 2170 Loose 2175 Loose 2180 Loose 2185 Loose 2190 Loose 2195 Loose 2200 Loose 2205 Loose 2210 Loose 2215 Loose 2220 Loose 2225 Loose 2230 Loose 2235 Loose 2240 Loose 2245 Loose 2250 Loose 2255 Loose 2260 Loose 2265 Loose 2270 Loose 2275 Loose 2280 Loose 2285 Loose 2290 Loose 2295 Loose 2300 Loose 2305 Loose 2310 Loose 2315 Loose 2320 Loose 2325 Loose 2330 Loose 2335 Loose 2340 Loose 2345 Loose 2350 Loose 2355 Loose 2360 Loose 2365 Loose 2370 Loose 2375 Loose 2380 Loose 2385 Loose 2390 Loose 2395 Loose 2400 Loose 2405 Loose 2410 Loose 2415 Loose 2420 Loose 2425 Loose 2430 Loose 2435 Loose 2440 Loose 2445 Loose 2450 Loose 2455 Loose 2460 Loose 2465 Loose 2470 Loose 2475 Loose 2480 Loose 2485 Loose 2490 Loose 2495 Loose 2500 Loose 2505 Loose 2510 Loose 2515 Loose 2520 Loose 2525 Loose 2530 Loose 2535 Loose 2540 Loose 2545 Loose 2550 Loose 2555 Loose 2560 Loose 2565 Loose 2570 Loose 2575 Loose 2580 Loose 2585 Loose 2590 Loose 2595 Loose 2600 Loose 2605 Loose 2610 Loose 2615 Loose 2620 Loose 2625 Loose 2630 Loose 2635 Loose 2640 Loose 2645 Loose 2650 Loose 2655 Loose 2660 Loose 2665 Loose 2670 Loose 2675 Loose 2680 Loose 2685 Loose 2690 Loose 2695 Loose 2700 Loose 2705 Loose 2710 Loose 2715 Loose 2720 Loose 2725 Loose 2730 Loose 2735 Loose 2740 Loose 2745 Loose 2750 Loose 2755 Loose 2760 Loose 2765 Loose 2770 Loose 2775 Loose 2780 Loose 2785 Loose 2790 Loose 2795 Loose 2800 Loose 2805 Loose 2810 Loose 2815 Loose 2820 Loose 2825 Loose 2830 Loose 2835 Loose 2840 Loose 2845 Loose 2850 Loose 2855 Loose 2860 Loose 2865 Loose 2870 Loose 2875 Loose 2880 Loose 2885 Loose 2890 Loose 2895 Loose 2900 Loose 2905 Loose 2910 Loose 2915 Loose 2920 Loose 2925 Loose 2930 Loose 2935 Loose 2940 Loose 2945 Loose 2950 Loose 2955 Loose 2960 Loose 2965 Loose 2970 Loose 2975 Loose 2980 Loose 2985 Loose 2990 Loose 2995 Loose 3000 Loose 3005 Loose 3010 Loose 3015 Loose 3020 Loose 3025 Loose 3030 Loose 3035 Loose 3040 Loose 3045 Loose 3050 Loose 3055 Loose 3060 Loose 3065 Loose 3070 Loose 3075 Loose 3080 Loose 3085 Loose 3090 Loose 3095 Loose 3100 Loose 3105 Loose 3110 Loose 3115 Loose 3120 Loose 3125 Loose 3130 Loose 3135 Loose 3140 Loose 3145 Loose 3150 Loose 3155 Loose 3160 Loose 3165 Loose 3170 Loose 3175 Loose 3180 Loose 3185 Loose 3190 Loose 3195 Loose 3200 Loose 3205 Loose 3210 Loose 3215 Loose 3220 Loose 3225 Loose 3230 Loose 3235 Loose 3240 Loose 3245 Loose 3250 Loose 3255 Loose 3260 Loose 3265 Loose 3270 Loose 3275 Loose 3280 Loose 3285 Loose 3290 Loose 3295 Loose 3300 Loose 3305 Loose 3310 Loose 3315 Loose 3320 Loose 3325 Loose 3330 Loose 3335 Loose 3340 Loose 3345 Loose 3350 Loose 3355 Loose 3360 Loose 3365 Loose 3370 Loose 3375 Loose 3380 Loose 3385 Loose 3390 Loose 3395 Loose 3400 Loose 3405 Loose 3410 Loose 3415 Loose 3420 Loose 3425 Loose 3430 Loose 3435 Loose 3440 Loose 3445 Loose 3450 Loose 3455 Loose 3460 Loose 3465 Loose 3470 Loose 3475 Loose 3480 Loose 3485 Loose 3490 Loose 3495 Loose 3500 Loose 3505 Loose 3510 Loose 3515 Loose 3520 Loose 3525 Loose 3530 Loose 3535 Loose 3540 Loose 3545 Loose 3550 Loose 3555 Loose 3560 Loose 3565 Loose 3570 Loose 3575 Loose 3580 Loose 3585 Loose 3590 Loose 3595 Loose 3600 Loose 3605 Loose 3610 Loose 3615 Loose 3620 Loose 3625 Loose 3630 Loose 3635 Loose 3640 Loose 3645 Loose 3650 Loose 3655 Loose 3660 Loose 3665 Loose 3670 Loose 3675 Loose 3680 Loose 3685 Loose 3690 Loose 3695 Loose 3700 Loose 3705 Loose 3710 Loose 3715 Loose 3720 Loose 3725 Loose 3730 Loose 3735 Loose 3740 Loose 3745 Loose 3750 Loose 3755 Loose 3760 Loose 3765 Loose 3770 Loose 3775 Loose 3780 Loose 3785 Loose 3790 Loose 3795 Loose 3800 Loose 3805 Loose 3810 Loose 3815 Loose 3820 Loose 3825 Loose 3830 Loose 3835 Loose 3840 Loose 3845 Loose 3850 Loose 3855 Loose 3860 Loose 3865 Loose 3870 Loose 3875 Loose 3880 Loose 3885 Loose 3890 Loose 3895 Loose 3900 Loose 3905 Loose 3910 Loose 3915 Loose 3920 Loose 3925 Loose 3930 Loose 3935 Loose 3940 Loose 3945 Loose 3950 Loose 3955 Loose 3960 Loose 3965 Loose 3970 Loose 3975 Loose 3980 Loose 3985 Loose 3990 Loose 3995 Loose 4000 Loose 4005 Loose 4010 Loose 4015 Loose 4020 Loose 4025 Loose 4030 Loose 4035 Loose 4040 Loose 4045 Loose 4050 Loose 4055 Loose 4060 Loose 4065 Loose 4070 Loose 4075 Loose 4080 Loose 4085 Loose 4090 Loose 4095 Loose 4100 Loose 4105 Loose 4110 Loose 4115 Loose 4120 Loose 4125 Loose 4130 Loose 4135 Loose 4140 Loose 4145 Loose 4150 Loose 4155 Loose 4160 Loose 4165 Loose 4170 Loose 4175 Loose 4180 Loose 4185 Loose 4190 Loose 4195 Loose 4200 Loose 4205 Loose 4210 Loose 4215 Loose 4220 Loose 4225 Loose 4230 Loose 4235 Loose 4240 Loose 4245 Loose 4250 Loose 4255 Loose 4260 Loose 4265 Loose 4270 Loose 4275 Loose 4280 Loose 4285 Loose 4290 Loose 4295 Loose 4300 Loose 4305 Loose 4310 Loose 4315 Loose 4320 Loose 4325 Loose 4330 Loose 4335 Loose 4340 Loose 4345 Loose 4350 Loose 4355 Loose 4360 Loose 4365 Loose 4370 Loose 4375 Loose 4380 Loose 4385 Loose 4390 Loose 4395 Loose 4400 Loose 4405 Loose 4410 Loose 4415 Loose 4420 Loose 4425 Loose 4430 Loose 4435 Loose 4440 Loose 4445 Loose 4450 Loose 4455 Loose 4460 Loose 4465 Loose 4470 Loose 4475 Loose 4480 Loose 4485 Loose 4490 Loose 4495 Loose 4500 Loose 4505 Loose 4510 Loose 4515 Loose 4520 Loose 4525 Loose 4530 Loose 45

Zala-Somogyi Közlöny

Kiterjedve

SOPRON- és VASMEGYÉKRE.

Vegyes tartalmu hetilap

a széplrodalom, kereskedelem, ipar, gazdaszat, tudomány es művészet köréből.

Megjelenik:

Működés szerkesztés, egész ítem. Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: WAJDIRS JÓZSEF könyvkereskedésében.

Előfizetési feltételek:

Helyben látszóan hordozható és vidékre postai küldvéssel. Egész évre: 6 ft. — kr. Fél évre: 3 — — — . Evvenezdre: 1 — 50.

Hirdetések

1 hat hasáboz postai úton 1-asztr 7 kr. 2-asztr 6 és minden további beiktatásért 5 kr. Helyszíni minden egyes beiktatásért 30 kr. A Nyilatkozat: egy postai beiktatás díja 15 kr.

Hirdetéseket elfogad:

N. Kanizsa: a K'ADÓ-HIVATAL. Postán: ZEHLER M. Bécs, Hamburg, Berlin, Majna-u. Frankfurt-és Baselben: HAARENSTEIN & VOGLER. Lipcsa, Bára, és Stuttgartban: SACHSE & TÁRSA. Bűcsben: OPPELKE.

Gazdaszati nézetek.

I. gazdaszati pályamű.

IV. A trágya.

A tapasztalat alapján alapuló elvítázhatlan tény, miszerint a trágya a földművelésnél a szükségesegek legszükségesebbike; mert a termő föld folytonos termés következtében tápanyagaiból kifogyván a benne helyezett várakozásnak mindig silányabb és silányabb termésrel felel meg. Példa erre Amerikának kismaróit földjei, melyek csak is józanabb gondolkodás — szorgalmas trágyázás s ezélszerű vetés-forgás által lón ismét ama állapotba hozva, hogy a bevett magot többszörözni képes. Példa erre továbbá Jethro Tull, angol gazdasz, tekintély rendszere követőinek hűtlenége, kik a termés tényezőit egyedül a kizárólagosan a munka s gondozást hallották. Belátjuk s megvalljuk már most ezek is, hogy a trágya-gödör a gazda megbecsülhetlen kincse, s úgy szólván arany bányája.

Legfőbb törekedése legyen tehát minden gazdának, mennyiségileg legtöbb s minőségileg legjobb trágyát előállítani.

Hogy több trágyát nyerjünk, erre okvetlen szükséges a takarmány mennyiségünkhöz aránylag a lehető legtöbb jószágot tartanunk. Továbbá legyen akár kevés, akár nagyobb számmal jószágnak, azokat mindenkor istállóban tartassuk s csupán a mozgásért félutunkonként hajtsuk ki legelőre. Egész napon át a legelőn tartás nemcsak hogy sok trágyát hoz meg bennünk, hanem a jószágnak is inkább kárára, mint hasznára válik; mert ha a legelő jó, úgy pár óra alatt a jószág jóllakik, — ha rossz a legelő, úgy ott egész napon át tengődöttetni ismét csak halgatóság volna. Úgy szintén felednünk nem szabad, — ha jószágnak istállóban van, azokat bőven álmozni kell — részint tisztaság tekintetéből, részint pedig az állati ürülék összetartással nem bírva, felfogó anyagot igényelnek, s erre legalkalmasabb az egészséges és rothadástól ment szalma.

Térjünk azonban át felvett tárgyunk másodikára és taglaljuk, mint nyerünk minőségileg legjobb trágyát.

A trágya minősége I. Nagy részben azon takarmány minőségétől függ, melyet jószágainkkal etetünk. Kettős haszna van tehát a jó takarmánynak, mert míg egyrészt jószágainkat kellő erőben tartja, addig másrészt a trágya minőségére is lényeges befolyással bír. Szemes takarmány után rendszerint — növény takarmány után pedig mérészkelt hervi trágyát nyerünk. Példán a fő a szányasságnak jobbára szemes eledelt kapván s így trágyájuk is lényegesen tűzesőbb a növény takarmánnyal élő szarvas jószágénál.

2. A trágya dombok ne kerüljenek szerfelett el, mert ez által az erjedés s ekként közvetve az érelés akadályoztatik, — úgy mintén inkább fak körül ültetése által árnyékosabbá válik, mintsem hogy a nap-hő sugá-

rainak kitéve legyenek. Ne engedjük kiszáradni, s főképp nyáron kéthetenként egyszer öntözük meg. Ezen öntözésre pedig legalkalmasabb a hügy és trágya lé, mert egy rész tápanyagaiban a trágyát öregbiti — másrészt a kiszáradás ellen védi.

3. A trágyát állat, növény- s ásvány-országból nyervén — iparkodunk kell, hogy mindezeket egyvelegbe hozzuk. Így például szarvasmarha-, ló-, sertés- s baromfi-ganajt; nem különben kerti hulladékokat mint tók, ugorka, dinnye-indák — burgonya-zár — káposzta csutka, gyümölcs, gaz s e. ify úgy végül hamu, mész, s s udvar-szöprödek együttesen engedjük az erjedésnek át.

4. A trágya csak érettségével érte el ama fokot, melyben a kívánalmaknak megfelelő, mert azt monaja Frenzel jéles gazdaszai munkájában: „Félerett vagy szalmás trágyát a szántóföldre vinni épen annyi, mintha a lónak zab helyett csak zab polvát adnánk.” Már pedig llyék háromszoros volna a veszteség, mert miúlk az idő — pazaroltatik az erő s semmibe vész a fáradság. Azonban a trágya érettségi fokát elérve — túlerik: a midőn is fokozatonként hatályos erejéből veszít.

Helyén taláalom itt néhány sorban a trágyázás mikéntiségéről is megemlíkeznem. A trágya, mihelyt kihordatot, azonnal elterítendő s mulhatatlanul alá szántandó. Ha azonban a trágyázás oly időszakban történik, midőn közvetlen leszántani nem lehetne (pl. télen) úgy ne terítsessék el, maradjon inkább apró kupacokban mindaddig, míg az alászántás lehetővé lesz.

Mint hogy pedig egy szekér trágya közép trágyázással körülbelül 12 □ ölet terít be, úgy egy 1200 □ holdra 100 szekér trágya szükségeltetik.

LIEBBALD BÉNI.

Királyi Pál Letenyén.

Lapunk előbbi számban jelezve volt, hogy a zalamegyei letenyei követválasztókerületnek két izbeni országgyűlési követé s jelenleg harmadszori követjelöltje Királyi Pál ur február 25-én Letenyén választóúrhoz követendő politikája tárgyában beszédet fog tartani, melynek megtörténtéről következőleg értesítettük bennünket:

Köztestületi követjelöltünk Királyi Pál ur február 24-én a déli vonattal érkezett Nagy-Kanizsára, a vasuti indóháznál több kintőn olvbarátja és tisztelői várták. Estére Rigyszára ment Pallini Inkey Kálmán ur vendégszerető körébe, hol a szép számmal összejejt megyei intelligens vendégek hazafias szellemmel kedélyesen töltötték az estét. Reggel murakoreszturi apát El István ur ó nagysága négyes fogatán haladtak Letenyére, — hol a választókerületből roppant számmal várták már a követjelöltet, ki a tisztartói lak előtt a szabadban tartotta két óra hosszán tartó beszédjét, — melyet

igen sok helyen megjelentek s helyeselték. A deakparti szellemben tartott jéles beszéd tartalmát nem fejtegetjük, csak annyit mondunk, hogy méltó volt a jéles publicista fenkölt szelleméhez, úly meggyőző argummentakkal élt, hogy e beszéd méltán áthatotta a jelenvontakat, s a bizalom irányában s a politikája iránt rendületlen lón.

A közörmöt szült beszéd után ősi magyar szokás szerint díszbéd tartatott, a helyiség szűk volta miatt 60 terítékre, melyen a lelkesítő tosztok sorát apat ur nyitotta meg éltetvén a Felséges királyi part s Királyi Pált. Voltak felkiosztások Deak Ferenchezert, a miniszterelnökert, egyetemes s stb.

Parttűntetésnek meg amya sem volt, oly szép egyetemes és közalkalmazottakkal tartatott valamin a beszéd, úgy a díszbéd is.

Királyi Pál ur a választókerületben körutat teven, penteken déiben Alsó-Dunaburumban volt, szombaton pedig M-Kereszturban Etl István apát ur vendégszerető házában tartatik tiszteletére díszbéd. Hozzá számosan jelentkezők, melyről azonban a jövő számunkból tudunk bővebb leírás.

A Kisaludytársaság közlése.

Február 14. 1869.

Midőn a politikai gyármunkásság gőze furajja körül a társadalmi élet legelőbb rétegeit épen úgy, mint a legáltalabbiakat, midőn programok s brochura az egész világ, nom a legáltalabbiak filadatok közé tartozik egy költő kegyelődése, a szep tudomány felvirágoztatására alapított együt közületet regisztrálni. — De a kik a nemzeti fogalommal tisztában vannak, azok elismerés-és méltanyúlással olvassák soraimat, melyekkel csak halvány viszfényt adhatom a f. hó. 14-ön tartott Kisaludytársaság ünnepének.

Toldy Ferenchez másodolnok, a nemzeti irodalom-történet megemlégtető nyitotta meg az ülést. Történeti ihletéssel a múlt emlékeinek olragadtatásával pillantott vissza a korra, a politikai körülményekre, a nyelvtani ziláltságra, melyek közt a nemzeti költői genius megteremtője a lyrai apacthas, a drámai alakító erő, Kisaludyt Károly föllépett, elmondta a viszonyokat melyek a Kisaludytársaságot megteremtették, és a mely már e tizedeken keresztül örködik a legszobé erudomonyok öntudatával a nemzeti nyelvkinés, a nemzeti nyelvfejlődés postulatumai fölött, végül, minthogy az anyag a legtevékenyebb rugója a szellemlnek, azon nemes indítványt tovó, hogy az ország menyasszonyai, mielőtt a frigy oltárához lépének tegyék lo fillériszök a Kisaludytársaság „szép” nek Aldozati oltárára. — S most épen a nők az élet szépei vannak arra hivata, hogy a művészi szép magasztos eszméjéit megalkossák.

Ezután Gregus Ágost tükári jelentése következett a társaság lefolyt éveét, midőn itt egy részöl fájdalom fogja el keblünket, hogy szép tudományunk legjeljesebbj olvhalgya s hivatásuk zászlóját, a politika lobogója alá eaküdték, ezek meg sem is igen akarnak emlékeznem a társaságról. (Jókayt már van négy éve, nem látunk a Kisaludytársaság gyűlésein) máarszól pedig tiszteletünk adóját röjök lo Szász Károly iránt, ki dacára, hogy buroukrata, hogy pap, hogy országgyűlési képviselő, hogy journalista, mégis a legszorgalmasabb tagjai közé tartozik s szép tudományu körök, ott a Nibelung-ének. Mi antropo, ott van számos lyrai újabb dolgozata.

A tükári jelentés egyéb részletei után Vadenay Károly lépett a tribúnra, ki mély érzéssel olvasta föl „Tompa Mihály” emlékezését Lóráy József tagtól.

Ezen emlékezés minden tekintetben correct levén, nem szenvedett azon észszerénykedők hibájában, miben emlékezésünk legutóbbjai símlészek, t. i. a tudósírók. Igaz ugyan, hogy az emlékezés nem kritikai mű, és nem is igen kell ányoldalaival foglalkoznunk, de a méltatásban és az igazság vesztelése alatt kell a tudósírók eregynagyon hajlandó tőlaukat vezérelnünk.

Tompa Mihálynak, mint költőnek legjelmezőbb vonása az, hogy költőnek közöl egyéval ó az, ha futó pillanatot vetünk működésének összesére, ki az életkorai arányosan haladt postai facultásban, a többiek egy „non plus ultra” erak el, és ezen idő után mindig, mindig közelebb jének az emberiség mindonnapiasabb gondolkodásához. A magyar szamat, az életbeli nyelvtisztaság, az emelkedett költői dicitio, a nemzeti erudomony méltatása volt emlékezésünk kritikai részének legelőbb tárgya. Nem felejtette el őt, mint emelut, mint család-apat, mely utóbbi mily nagy befolyást gyakorolt költői hangulatának elegiai kifejtésére, elmondta viszontagságos életét, míg végül két évi haloklás után önmaga kivánsára: „Fölfele, csak fölfele” hagyta el az életet, nagygyonvó harom elegyával, melyet az ószob, a repkényhez és gyermekéhez írt.

Meghalt mint emelut, de mint költő eloi fog örökre

Most Gyulay Pál szavata föl Szász Károly „Öreg karász” ezimű költeményét, melynek eziménel — öszintén megvalljuk — szép reményeink jöposítottuk föl magunkat, csakánko jutott Beranzer „Vén kabát”-ja, azt hittük, hogy valamit ez, úgy az „Öreg karász” is egy nevezetes korszaknak szemlélteti, azonban csalatkozunk, mert az volt az egész, hogy a nagyatya is. ő is, meg a fia is azon karászkné pihen. Szász Károlyt most vártunk, nem pihenés, no de azért egynek megbecsülhet, hisz úgyis ő legelőbbet munkálkodók haink között, hát csak pihenjen

Most az ósz, tevékeny Horváth Mihályi látjuk föllépett, ki haragó öljenek kizt kezdi meg „Zrinyi Ilona, olvrajz” ezimű értekezését, melyben nem tudjuk, a történelmi adatoké, a művésziileg szép előadást, vagy a dicitiosus nyelvet méltassuk-e inkább, míg az adatok fölül emelkedünk, elragadt bennünk a nyelv classikus emelkedése, a nagy tisztaság, ha a nyelv e szakkavatót drágaközvetést vizsgáljuk, hámulatra ragad a tartalmaság, melyet búcsu keretül övez a nyelv e csinos hangnemi alkalmaszta. Önkenyvelésünk csakánko jussott az a gondolat, vajha Szalay László birt volna e Horváth Mihályi nyelvel??

Keresztül megy e sokat szenvedett nő életén a munkáiért vártól kezdve a drinápolyi szerencsédén napokig, hően kisdri akkor is, ha a családi élet szerencsés boldogtalanságában kütködből, hően akkor is, ha mint a politikai élet harczenője lobogtatja a szabadság zászlaját.

Nagyon szép és dráma, de még van szép irodalmi történet volt az említetlen értekezés.

Alig, hogy olvhalgya a tribúnát kossorú történetünk, a híres comicus, Szeghy József váltotta föl, ki ügyes, tallólan osterozó, az érdekesek hatalmasan kifejező szándéai pathosol olvasta föl a „Gavallér politikusk” ezimű szavart. Tartalma a következő:

Osterozó mindeanon egyéneket, kik alább fognak, miher nem értenek, és es az asyban rendszeren a politika. Földkilt két asszociációt ugyanis egy provincialis dandyt, komik, csak kány, nagy vörös tollal, ki viganys mindejt (Szerkesztőjei példány.)

a demokráciát hordja száján, és szelíd halálalal, azután fölállt egy hosszú kőről, s fölragasztotta a longvallert, ki Sáschén. Antalról ugy azokot beszélte: Szabolcs, a Tóni, Somssich a Pall és szelíd boldobboldal stb.

Ha kritikai pillanatot vetünk, szemünk előtt tárva a szavai postulatumokat, nem mondhatjuk bírálatilag akármely műnek, a szavai dicsőítő gondolatai helyébe nem bocsátjuk, nem is foglalkozik a belsővel, hanem inkább olyan „Borsonom Jankó“ külsőszavak, melyek inkább a ruhával, mint a lélekkel, inkább a külsővel, mint a belsővel foglalkozik, de arra, hogy az ember mihelyre vele magát, úgy, de hogy szavai legyen: ahhoz még egy kicsit több is kell.

Ennél a jelleg levélkék felbontása következett és kiittak, hogy szerzője Szász Károly; ugyan a díjazást Komocsy József is „Nyegyelvű“ című szavájával, mely nem aranyat, de elismerést nyert, „no majd jövőre,“ szavai mondani Gyulay Pál.

Végül azon szerzőknek hírt kellett meg szavazásban Toldy Ferenc a közönséget, hogy nehézség a nyilván alatt jelenték meg magukat pártoló tagoktól kiket, mint az irodalom lelkes pártfogói, haragdosan megjelölték és becsutottak a Kisfaludy-társaság az évi közgyűlésétől.

Azon kérelmek száma sorainak, hogy Zala-Somogy lelkes közönsége se feledkezett meg a Kisfaludy-társaságról.

WLASSICS GYULA.

Levelezés.

Keszthely, február hóban 1869.

F. hó 13-án tartottuk meg a városi tisztviselői választást, melyet azonban nem tekintetjük befejezettnek, amennyiben a tanácsosok ezen alkalommal meg nem választottak.

A választásnak kisebbbégben maradt része Gazdasági osztály a város ügyeit a képviselőválasztásról s épen azért belegezény semmi áron nem akart abba, hogy deakpárti gyakorolja a bírói jogot.

A végzetlen rajz miatt az elnök a tanácsosok választását felüggyesztte, a bírókat pedig a további intézkedésig a megyébe terjesztette.

Két bíró-jelölt volt, Laky János ur a eddigi városbírók Reichel V. ur; ez utóbbi párta a győztes.

Reichel ur 8 év óta köztisztviselőben álló és igazságügyért bírák, onnyi idő alatt minden

józan ember meggyőződéseit tartja jelleméről, — épen ezért az igazság érdekében kinyilatkoztatjuk, hogy ha a sokféle ragalom indoka nem az érdeklenség vagy pártosság, úgy az csakod is szegényebb rosszakart.

K. Gy.

Galambok, febr. 20. 1869.

Folyó hó 7-ike innep volt roánk, a helybeli olvasó-egylet tagjaira nézve. Ugyanis a napon szeresve tisztelt elnökünk, tek. Usal Endre ur, a felszólítás folytán összejött egyletli tagok közt megjelenvén, röviden üdvözölte az egyletli tagokat, — s a részint újra megválasztott tisztviselőket, — s különösen hangsúlyozott azt, hogy mily szerencsés választást tett egyletünk akkor, midőn helybeli ref. lelkész, t. Bokor Bend urat, választá helybeli elnöké, s a részint fejezt ki a fölött, hogy az egylet megfogva bár, de mégis s talán rendületlenebbül, fennáll.

Lelkes beszédre t. Bokor Bend ur válaszlott, s üdvözölte a tagokat, s mint az egylet tisztviselői elnöké, de ugyis mint az egylet választó-kerület helybeli képviselő-jelölté. Beszédében egyletünk rövid fennállási idejét, az egylet történetét előadva, különösen kiemelte azt, hogy egyletünk célja az erkölcsi tökélyesedés előmozdítása, s az olvasó-választás szélesebb körben elterjesztése, s ezen cél szem elől soha sem tévesztett, s egyletünk soha politikai discussio helyévé nem téveszt.

Szükségesnek látta azt az elnök ur, már csak azért is, mert a vidéken sokan, különösen pedig a fölviselgőcsodás elleni, egyletünk Bözör-ményi — s tudja Isten milyen társulatnak nem nevezik — sőt tudok esetet, hogy az ily sötétségben uralkodni szerető férfiak egyes egyletli tagokat a rosszul alkalmazott gúny foggyverével ühajtottak a kiléperre bírn. Találkozott olyan egyén is, ki azt mondta: „ha galambok olvasó-egylet fenn nem állna, úgy a deakpárti győzelem e kerületben biztos volna.“

Pedig eltekintve attól, hogy egyletünk nem párt, de még nem is politikai társulat, miként lehet egy ily hevény kis körrel feltenni azt, hogy egy oly hatalmas párt megbuktatását eszközölhetné?

SÁNDOR.

Szombathely, febr. 25. 1869.

E héten a halál tarja gazdag aratását, — 6 nmlaga Szenczy Ferenc szombathelyi megyés püspök ur f. hó 19-én est 8 órákor megért

dai s 28-ig volt a palota teremében kiterítve, 28-án délelőtti 11 órákor ment végbe a nagy pompával történt, mit az egész diocésiaibeli papag s több szereszetes rend jelenlétében Zalka János ur püspök 3. mltga-telezést. A hallá s a mekkorában sűrűlőbe tétetett örök nyugalmra. Ugyanez nap delutka felkötötték a gyászszólvát a tanuló-ifjúság zászlóira is; Sodor Károly 8-ik osztály-tanuló élte virágjában szerelte fel a muzsákat a rideg sittal, hová az érintett nap délutánján roppant néptömeg kísérette, — 23-án imét Gasparits 6-ik osztály-tanuló hunyt el, kit 26-án szente pompával temetett el az ifjúság, a közörsök, melyek ravatalaik előtt vitettek, velok együtt a sírba szálltak.

A kép, melyet most festek, setét korotet kíván!! — A rögtönföld bíródag Hóke, más-kep Benkeházi József szombathelyi 22 éves ifjút, a rómvári cserdában elkötvetett rablásért, közt 24-én halálra ítélté, mely ítélet rajta e hó 24-én delutáni 1 órákor sárt körben végre is hajtatott. — Már a tárgyalások folyama alatt is — roppant hallgatóság volt jelen. — Az ítélet 22-én reggel hirdettetett ki néki, valamint Moszer József és Dorozszi János büntetésének is, kik közt az első 10, ez utóbbi pedig 8 évi szuloos börtönrre ítéltetett. A kivégzési menet delután egyegyed 1 órákor megindult a mekkorából sbb ezerre menő néptömeg kíséretében; az ablakból lenészeket mosolyogva üdvözölte fővegevel.

Asz egész nap szivarozott s a midőn a monent megállt, könnyedén leszállt a esekérről, s azt monda mint magyar fog meghalni. S csakugyan azon kalkulatos hídeg vér, s önmegadás nem hagyá el a végező pillanattig, a midőn a körbe áll, szivarral szájtában közt állva a bitófalhoz, feléssztetted, s azt kérde, hogy: miként kell erre felmenni? — Az ítélet felolvasásakor a tördelmesség könyel bucsintak le arczáról, s azt levett fővege halgatta tagjai, — esekután a néphes beszédet akart tartani, de neki es meg nem engedtetted, hanem a bakó keszre átadattott. A midőn megpillantá a számára odarendelt koporsót, akkor tiltakozott a végrehajtás ellen, míg más koporsót nem hoznak neki, melyet kedvese volt, hídba mondták, hogy már hozzák, 6 látni akarta azt, sapkáját s nyakkendőjét a deakpártion kívül álló tömegnek kidobva, — mondván a bakónak: hiába apokulálás Józsi, a nyakkendő nem lesz a tied! Ekkor parancs adatott, a vonaskodott megköszöni, de ő nem engedte magát, míg a koporsót meg nem látja, ekkor pandurok, s megyekatonák megragad-

ták, s nagy husakodás után keszöl öszekötötték; ekkor gyanulóva monda: csak szorított! Még néhány perces, s a szaracsdélon kissevettett, azonban a bitófaló hamar leeresztetted a meg akkor is a szivarverés nem szunt meg egészen, tehát újra a létrára felkötötték a böhérelényeket. Kedvesének 200 forint hagyott, mivel az utóbb órában megcsukdani akart, hogy a jó reményben lévő lány a születendő magzattal törvényesitessenek.

Ugyanezek a napokban fogtak el egy leányt, kit 14 napos gyermekét a kutba dobta. — Büntetését a közörsök aszony a helybeli bíróságon várja.

Alsó-Lendva, febr. 10-án 1869.

Kedves merkesztő barátom! Becses lapod számára ígert „Bánffy kutja“ című történeti beszámolót van szerencsém ezenel elküldeni; a Pesten megjelendő „Házak s a külföld“ című képos lap es idet 4-ik számban Alsó-Lendva létképe s ehhez egy leírás jelent meg, ez utóbbinak végén Bánffy kútjáról az monadtik, mikép az „ahhoz köztü regt nem tudhattuk meg.“ Sokan vannak, kik azt hiszik, hogy Alsó-Lendva létképet a hozzá a leírát én küldtem meg a most említett pesti képos lapnak, ha tehát most „Bánffy kutja“ című történeti beszámolót ugyanakkor becses lapodban olvasandják, azt fogják hinni felötlem, hogy magamnak sem vagyok tisztában — képtelen vagyok tehát kijelenteni, miszerint „Házak s a külföld“-ben megjelendő képet s az ehhez tett leírát én és küldtem be, s nem is tölem erod; s kijelentést azon okból is képtelen vagyok megtenni, minánt én csak alá énnek eszerzője nevért is elfeledő oda írni. — S habár e csak alá a szerző neve aláírva nincs is, mégis tudom, hogy a mit szerzője nem más, mint Szomor Károly, valahol Baranyamegyében segédantott, — a ki ily minőségben évek élött Alsó-Lendván volt alkalmazva s ez okból tömet benne azon viszketeg, mely ötöt Alsó-Lendva állány létképeinek s leírásának beklüldésére elragadta. — A kép oly rossz, mikép megemlíthető se méltó s az erre bigyeztett három alak után ítélvé, mindenki azt hisheti, hogy Alsó-Lendva nem is Zalamegyében, hanem valahol a tencsényi drótkötőkörszágban létezik, — mert szerzői Alsó-Lendva vidékén ily létképek s vésletű népet soha se látott; — hiányos e kép még azon okból is, mert a város es a két alak közötti réf forma téren folyó „Lendva patak“ sines feltüntetve. — Ami a leírát illeti, ennek

TÁRCZA.

Öcsém halálára.

Letérté graga ötlet a vihar, Letérté válad szép reményimet; Elhalt a sző mosolygó ajkaidon, Elhalt vele gyremeked őszimod. Milyen fájalmindra írt anyukát neked, Látam, mily odádd vesédd. Midőn jait monadtak ajkaid, Erőstem én is, mit te értesd. De hasznaltál elcsere' t' ítéted. Hétfőre csak eszeddel lett szellemed, Emleke ledit strai édesem. Kéret? Te érted, kit forón szeretsz. Kiből egykor nagy bonobit reméltém én. Ez imé bódít lett mind a szép remény? Tücsök porot, szomizott levél. Strat atyád, anyád, a stralk és, Stralknak látod gyermekvársád, Stralki léged ol mi fájalom! Sám éret csak, de meg nem mondhatom. Ak ü leírát, nekre vért szemek. Ti röpke lábak, látni kis kesek, Restok le eszvetés vár s halál; Mart sírtől jé őcsém, elhalt! Nyugodna, mind a hervadó virág, Ha gyökün méges begyérka rág. Letéltök által ledit napjai, Lemáttak véled mely sírban állt. Ne véld, hogy mik feladte tégéd, Öcsém v'áljuk apjakat talán? Most 6 ók az nem törtétek egyámsar, S ha majdán ránt le élédet mond az ajk. Együtt legyünk! kerd erre szent Atyánk. Te ott örülsz, font anyukák közt, S mi itt sem féjőn gondolkodni résd. Félkezi virág virágján haladón, Ne hátsa nyugodt emende sábjam, Isten veled! Isten veled!

Bánffy kútja. *)

(Történeli beszám.)

1480-ik év. Dicső korok volt az Magyarországra, melyek utóbban Hunyady Mátyás király ilt, kinek boldogságát a hazaszeretőit ismerte az egész ország. — Igazságügyért érte a kunyhótló székben a palotáj minden lakosa e magyar hátsók; — valkóvár s retonthelven birtóságát birtokos hadacsoer, — csapatainak burjánzó sőt a rettegés ellenesség s kórva nézve osztó s

jelen tapintatu haditerveit dicserde s magasztalta Europa.

Boldog az a baba, melynek ily hó fia van, és még boldogabb az a nő, kinek ily dicső szerep jut a közbe édes anyat; a szent hazai iránti szeretetet megvaldítani

Dicső korok volt az, melyet még ma is áhittatlat emlit az utókor, s hogy csakugyan volt is létezett hajdanában ily boldog vilá; tanácskodnak rula azon emlekek, melyek maiglan is még fennállnak intőül, hogy a hős elődök példáját követve, az utókoroktól tanuljon lelkesezni és hős szeretni e kedves hazát!

Íly emlek Alsó-Lendván, Zalamegyében, a hős Bánffynak vára, melyről azon család előnével is vette — s különösen egy kut, mely ugyanazon korokban vette eredetét s mely a hozzá köztü hagyományos s történeti esemény-nyel fogva azon vidék népessége által maiglan is „Bánffy kutja“ néven nevezetik. Elmondom az eseményt s a kútnek történetét.

Regede *) várát és városát, melyből gyakori pusztító beütések által Vasváruyegének s illetoleg Magyarországnak tömérdek kár tétetott, Szapolyai István, Mátyás király vezére, ennek parancsa folytán 1480. évi márczius 6-án csellel hatalmába kerítette; a városiakotl ugyanis engedelmét nyert arra, hogy seregével a Mura hidján átmeheessen a törökök üldözésére, Mik Krajna és Alsó-Stajeroszragot dulták és pusztították, azonban ahelyett, hogy ezt tette volna, Judendorfnál hirtelen megfordult, éjjel az őrszelen hidat elfoglalta, s megkerítette, a Murán tul eső várat egy védelven rphanással megvirva, aztán a Murán innen eső várost körül fogta s a várból oly keményen lövöldözette, hogy az, as ott lakó gazdag s vagyonuskat félté kereskedők, unszólására kénytelen volt magát reggelig megadni.**)

Igy jutott a regényem és gyönyörű forrás és környéki Regede vára, mely Alsó-Lendva várával, szemközti ugyan, de ettől öt mérföldnyiri távolágban mint óriási sas-félek áll a Mura tulod partján meredeken felomelkedő úgy a kútján — Hunyady Mátyás király birtokosa, kit azt tetteleg Magyarországhoz is csaulta.***)

*) Radkersburg szejárosított város a Mura innesül és vára a tulod partján. **) Bonfin Historia panonica decad. IV. Libr. VI. pag. 446. — Tolsky Hunyadyak kora V. kötet 143. lap. ***) Bismontija est Hunyady Mátyás királynak Regedében 1481. évi május 6-án kelt levele, melyben

Ason oknál fogva, tehát, hogy a király a törököknek dultak, gyellemmel kíséresse, gyakorlati időst Regede és Alsó-Lendva várában a dveste azon gyönyörű kilátást, melyet az eson két vár közt elterült, erdőkkel s ligetekkel változtatson korozozott s dús tanyezettli síkság szemlélete nyujtott

Augustus hó 23-ika volt

A kőlo nap még alig terjeszté szét túzlángu sugarait, hogy a mult éjjel permesztett eső csapott felcsokolja a virágokról s a fák leveleiről s ezeket nehézes terhek alól felmentse, már is feltűnt a sűrűs-forgás történet Alsó-Lendva várában, melynek két nap óta igen kedves vendége volt Hunyady Mátyás, Magyarorszag királyja, a kit e hajnalon szinté Regedére rándult, onnét eszere visszatérted.

Rövid reggelizés után, mely hideg pecsenye, tej és gyümölcsből áll, utra indult a király; — kíséretében volt a vár ura, Bánffy Miklós, kit a király mindig egy tekintet, mint testvérét.***) Szapolyai István, eszepei kora, a ki a királyt minden hadjárataiban kísérte s valamennyiben részt vett.****) Csáky, Drugoth Miklós, Báthory és Drágyf, ugyisnté több levante, — a kik a király udvarában tartózkodának.

Bánffy — a gyönyörű Sagani Margit, kinek sásépedben, kellemben s ízlésben egész Magyarorszag nem volt párja s kinek azon kedves modora, melylyel vendégeit fogadni tudta, fél Európában híressé vált, — a körében idős Csáky Mária, Drágyf Katalin, Frangepán Celia és Báthory Esterrel es utra indultak, kikészerése után a terembe visszamenővén, a magas vár-ablakból hátkacsúdkkal, leten hozzád-ot integettek a távozók után.

Bánffy férje távollétében, ha est vagy a harcot sít, vagy valamely fontos s nagyérdemű politikai családja kérdést elvond, rendszeren Alsó-Lendván idősét s ilyenkor mindig meglátta kedves barátját s ismerőst magához, — hogy eszének kedves társaságában rövidítse az időt de szorakoztat szeresve magának, ellüsse aggod-

világosan meg van írva. Datum in Civitate nostra Rakospurg* sth. — Regedén tul a Mureckra vesztő országú környékén még is látni azon óriási halmozott, magas is létező, melyek akkor Magyarorszag hárságát képezték, a jelenkorit regedi lakosok annak tarják ki hiszik azokat. *) Bonfin nyomán Tolsky Hunyadyak kora V. kötet 418. lap és, Kerekgyártó Magyarok delrajzi I. kötet 242. lap. **) Nagy István Magyarorszag-családál Szapolyai család XVI. kötet 487. lap.

dalmait s névelésként, melyeket hős szeresett fejedelmek távollété okozott.

A távozókat soká leheté látni megismen az út, kanyarulatán által, mely egy erdőn vlt keresztül, elvesszék őket szemek s aztán a gyönyörű hőslyak az ablakolt visszavonulva helyet vönek a kerületekben.

A terem batorozta fejedelméi volt Bánffyó egy aranyyal átvert szövött kereveten ilt, melynek oldal s előrujjai gazdagon megragyogva valának; a többi butornak is minden egyes darabja ragyogott az aranytól s fényben és ízlésben pártalan volt.

A szép házió jászú természetű szürke kelmejté köcsyű levélő ruha folyta végig; — arczának meglegelőleg élénk kifejezése, vérsipros ajka és lángoló bográzemei a leghebre eszetöthetés is mintál szolgáhattak volna, — hogy esen egyetlen rajza által is halhatatlanná tegye nevet.

Mellette Csáky Mária ilt; gyönyörű 18 éves leány, haja oly fekete volt, mint az éj, szeméi pedig mint két meggyújtott nefelejcsbeker lágtokak.

Tul ismét Drágyf Katalin és Frangepán Celia ilték, egyik aszob volt, mint a másik; — Katalin mint barna, Celia pedig mint szőke, mindkettő emek példányra vala nemének; márványzima arczukon még hívan megdrívve volt fejlődő koruk érintetlen szomacsa.

Asz ablaknál végre, melytől megrátni nem tudott — Báthory Ester állt, aranyzúdko fűrté fejcsokéjés könyökűl karján pihenetve, tekintet az esen várombótló esed, Regedéig elterült síkságra s a Stajer hegyekre, melyeknek eszencia az örök hó a red lévált napcsuganak által szamvakított üdűskült; — aszán ismét a közelben haladotak esz eszemé, melyek mintegy kerandó létezték valakit, est az is bizonyítá, hogy koronként egy-egy visszafójtott sohaj sőt ki hullású kelletél.

Fogadni mernek, — monda Bánffyó, s eszén megparavira, — hogy mire a nap leal-dozik, ő Feléde a király, kedves férjem s vendégeit is megröcsökölnek Regedéről, sejtálmom rugis est, s nem csupán csak óhajtamok. — Jó volna valami meglepetést csinálni számukra, — vága azavába Csáky Mária. „Do mit?“ — kérde Bánffyó kiváncsian. (Folytatás. Jöv.)

Egyházasbúki DERVAFTS KÁLMÁN.

mar kéleje is hibás, szerző Alsó-Lendvát Gősejbe helyezi, a Gősejnek határát Kerka, Zala, Mura és Válicsa közt teszi, holott ha Zalamegyénél léte alkalmaival kisért egyet a kérdésnek elől, mindenkitől megdumáltatás volna, hogy a Gősej Szala, Kerka és Válicsa folyók között terjed el, s fővárosa, Zala-Egereség és nem Alsó-Lendva — mint ő állítja — mert ez már a Kerkán túl esik; az ezen leírásban elvitatott történeti adatokat pedig egytől egyig mind az én „Alsó-Lendva” című cikkemből emelem, mely cikkem a „Vasárnapi ujság” 1854. évi folyamában 381-dik lapon volt közölve, a ki nem hiszi, vesse Gősej Somor művét az én 1854-ben megjelent cikkemmel. Alsó-Lendva történetének kidöntésében én már két év óta buvárokodom, ezen okból meggyőzettem magamnak következőket: 1. Itinerarium Antonini. — Berlinből, kiadta Parthey és Pinder 1848-ban. 2. Schönbelen: Caroliola antiqua et nova. — Labaczi 1861. 3. Muehler: Das römische Noricum. — Graz 1825. 4. Schönwiesner: Antiquitatum et Historiae Sabariensis Libri octo. 5. Atlas antique D'Anvilleaux (térképek). 6. Dr. Fridr. Krause: Atlas zur Uebersicht der Geschichte europaischen Länder. — Halle 1827. 7. Tomka-Szászaky: Introductio in Geographiam antiqui et mediæ aevi. Posonii 1781. 8. Severini: Commentatio historica de veto ribus incola. Sopronii 1767. 9. Timon: Smago antiquae Hungariae 1702. 10. Carl Schminz: Historisch topogr. Lexicon von Steiermark. Graz 1823. 11. Bel Mátyás: Notitia geogr. Hung. és még másokat, melyeknek nyomán már megkezdém Alsó-Lendvának történetét megírni Krisztus születésétől kezdve s ennek nyomán elmondhatom, miszerint Alsó-Lendva oly szép multtal dicsekedhetik, s története oly dicső, oly vonzó, mint kevés város hazánkban. A rómaiak idejében Halicanum, Alicanum és Olimacum volt neve, nem egyszerre, hanem századok múlva; Atila halála s a hunbódalomnak felbomlása után a frankok alatt a folyó partján állított maguk hárfáktól Lindsa, Lindbach nevét nyert s német nevet nyert s német neve maiglan is Unter-Lindbach. — Fessler szerint Geschichte der Ungarn 8-ik kötet 48-ik lap a) jegyzés 1546. évben könyvnyomda is volt Alsó-Lendván Telekj Hunyadyak kora műve szerűt a dicső emlékt Hunyady Mátyás király 1480. évi augusztus 28-án Alsó-Lendván mutatott stb. nagy szónok esik tehát, midőn valaki aratással kezelve az én cikkemnek felhatalmálással, tehát plágium elkövetésével előző meg Alsó-Lendvának imgy-amgy dicsőférszalt történetét későbbben s épen olyan, a ki Alsó-Lendvának se multját, se történetét nem ismeri, pedig Somor Károly nem ismeri, amint, est ezen műve is igazolja.

Kedves szerkesztő barátom! Ismert lojaltságotl meggyórom, miszerint ezen — nem annyira csalárolat, mint helyragánitást és felvi legánitást becses lapodban külsőli fogod. Egyházasbúkká DERVARTS KÁLMÁN a „Zala-Somogi Közlöny” munkatársa.

Heti szemle.

Február 26-án 1869.

(B.f.) Záróban nagy előkészületeket tesznek a királyi pár fogadására. — Mátyás Miklós Pesten agyonlétét megít. — Ó Felség az ideai advartarlati alaplól 60 ezer forint engedélyezett a nemz. miniszter számára. — Századosok bevitelt. — Bécsvárosi közvagyons 19 millió frt, addó-sága hatodik millió frt. A közhelyek 20 millió drákot képviseletnek. — Nagy Jakab Füzében tíflikzik. — A pászti koronázási malom aszthordása ellen a Felségnek semmi kifogása nincs. — A „Haza” birtokos-bank márcz. 10-én tartja közgyűlést. — Hedeckyi hadihajó a leinai víszéken léghé reptül. — Marczibányi Antal 2

ezer forintot küldött az akademia-épület ledógt tésztete felépítésére. — Az kir. congressus vége felé jár teendővel. — Dobrovics város az otti főiskolához 10 éven át 10,000 forint ara tégát adományozott. — Az adóhatárak után késedelmi kamat fizetettek, az előfizetők pedig elengedésben részesítettek. — Haulik bíróknek jobban van. — A franko-magyar bank megalkult, élök Gr. Károlyi Ede. — A P. N. felszólal Szemere Bertalan iratainak összegyűjtése érdekében. — Aradon állandó színház építése tervezettek. — Kis József olasz azeredes s menekült febr. 17-én érkezett Debrecenbe. — Egy éjszaki vaspályai hivatalnok 280 ezer frtal megözökött. — Berlioz beteg.

Hírek.

— Biztos forrásból értesülünk, hogy ó Felsége a Királyné Zagráb és Fiumébeni utazta közben, mártius 8-án a nagykanizsai indóházánál több percig időzni kegyeskedvén, fényes fogadtatásra történnek előkészületek. — Budafán, Zalamegyében s nem Vasmegegyben — mint a bécsi lapok s általok több magyar lap is hozza — jelentékeny terjedelmű közönmegmondást fedettek fel. A közönmegmondás alig van csakarra földdel; terjedelme 1500 holdnyi s Kamizsa-Pragerből közöti vonalon. Krájevici állomás mellett Zichy István Budafas birtokosa szakértőt kérvén fel azon telep megvizsgálásához, az több furatást tett, melyekből kiderült, hogy a telep 8-10 lábnyi vastag s legalább is 128 millió mássa sóót-barna szén tartalmaz, mely minőségére nézve a köfchi és traunthali szénét határozottan fölülmulván, jelentékeny szolgálatot tehet, mint a már kitépített, mint a még építendő vasutaknak s az ottani gőzmozgalmaknak, hámoroknak, czukorgyáraknak stb. Hazánk ipari mozgalmába tehát ismét egy jelentékeny forrás kínálkodik; de hogy ki s mire fogja azt is felhasználni? nem tudható. Most ugyancs már a bécsi lapok hírdetési közt mint eladandó üzletanyag szerepel az egész telep; bővebb felvilágosítást csak Bécsben lehet nyerni s hihetőleg, hogy akár magán vállalkozó, akár valamely társulat fogja megvenni, ezen közönmegmondás sem fogunk többet közölnöhéti, mint a többeknek, melyek felett bécsi újsárok s kereskedők rendelkeznek.

— Azon bizonyos Hartmann nevezett soproni illetőségű egyén, ki Gödöllőn azon okból fogadtatást el, mert a királyi udvarba tolokodása gyanút gerjesztett, Pestmegye főurósa által megvizsgáltatván, csakugyan melanoholoid ardeid csahalatlanságát. — Szőlőhegyen Sopronba küldtetett, s mintán öröksége nem vesztélye, szabad lábon hagyatván, rendőri felügyeletet kértek ki részére.

— Többben kérdést intéztek hozánk, mi van a N. Kanizsán létesítendő s Ranolder János pénzüg. ú. s excellentiájára által 38 ezer forinttal dotált apáczai térsé kérdésével? Fellelőtli egyelőre adhatjuk ki a képviselők testület egy bizottságot nevezett ki, mely egy tervet s ezzel költségvetést készítsen a előadásra esztében azonnal ó excellentiájának terjesztetik fel. Ugy látjuk azonban, hogy az ügy lassan halad előre! — Sopron megyében a tövői választókörület febr. 14-én mutatva be a deak-párti jelet Ürményi Miksa magán választói egy részének. A kerület, hogy irányában tiszteletét megmutassa, azon uton, melyen jövedő vala, összegyűlt és sorakozott 9 órákor érkezett meg az únnepelt Salamontfára. Röviden üdvözölték és a menet megindult. Megnyitotta azt 160 delezeg lovas legény, köztük több zsidó atyafi, fehér gatyás s lobogó ingben, pírge, felszalagozott kalappal Szakonnyokon fűző Szabó István helybeli plebános s eszperes ur szép beszéddel fogadt, melyre ó ekesen válaszolt. Rövid társalgás után

Bukre ment, hol az érkezettek t. Gonzalles Károly ur, a czukorgyári igazgató fogadta, s a szorony villárgyól után Bnk mezővárosban At Lócsa közösgébe jutott, innen eszefelő vissza Bukre Itt nagy tanácskozomány tartott mintegy 600 választó jelenlétben. Ezt követte a lakoma, rendezve a szülőhely háziúr által, melyet füzereztek a sok, szebbnél szebb felköszöntés.

4 Mely megilletődéssel jelentjük, hogy nagyméltóságú Szenczy Ferenc szombathelyi megyes püspök ur a kitűnő főpap, jels hazafi és nemeseleki emberhat febr. 17-én esti 7 és fél órákor megözökött élni. A boldogult szülte Szombathelyen az 1800-dik évi sept 17-ken tanulmányi szülővárosában és Pesten végezven 1821-ben a szombathelyi papneveldében tanulmányi igazgatóvá lón. 1823. pappá szenteltetett s mint a seminárium tanára működött. A tanári pályán szerzett érdemeinek méltánylásául szent-azszi állások, majd házassági védővé, utóbb kanonokká, s végre az 1852. évi szept. 4-ken püspökké nevezetett ki; püspöki székét 1853. júl. 4-én foglalta el. 1868-ban val. belső titkos tanácsosi méltóságra is emeltetett. Ennek az egyház, a tudomány és a haza egy kitűnő bajnokát veszítették el. Áldás poraira! V. L.

— A eszurgói s tarányi uradalmi fiatalág által febr. 1-én rendezett zárkőri táncszalagom mikénti befolya becses lapjának f. évi 6-dik számában I. Gy. ur által ki a mulatságban személyesen is részt vett közöltetett; alulról csak annak 19 frt 2 kr. tiszta jövedelmét, hozzá nyilvánoságra, mely öszeg a rendezőség által az illető csalra leendő fordítás végett. Főtisztbó Verhaly István evang. lelkes urnak lett kézbesítve.

Singer ur — jövére ha valamit a n. t. község tudomására kíván hozni — szerezzen előbb alapsabványi tudomást arról — miről urai szándékozik! — Gurgon, febr. 23-án 1869.

N. I. — Győr-Széchényi János ur ó mltaz szelleműs hangy. Marit sárdi gróf Somssich József fia Imre eljegyezte. Áldást kívánunk a szót frigyre!

— N. A. tárt mezőváros előjárósága felfogván a népméltóságosságát, iskolája javára a füzesség utolsó napjában táncgyulmat rendezett. Ez 133 frt 70. kr. tiszta jövedelmét eredményezett. Voltak, kik a szót szanaságot tekintve, ehhez filós fizetésekkel járultak; de mindenek előtt hálás tisztelettel kell említenünk az adakozásban kifogyhatlan miket Somssich Imre gróf urat, ki a ezára a rendezésnek 100 frtot ajándékozni méltóztatott. Kedves közönmegmondók érezték lerohant, midőn a szót grófának, ki jötekon yágrt a tanodával együtt most érezteti először — a nyilvánosság előtt hálás köszönetünket kifejezzük. Az Isten a népméltóság és haza javára sokáig őrtesse!

— Zalamegye 47 frt 50 krt küldött a budai népszínház segélyezésére.

— L. a p u n k nyiltéri rovatában hozzuk a jeles orvos Ócsváry Ede ur jelentését, mely szerint márcz. 1-től kezdve 15-ig Nagy-Kanizsán tartózkodik, a városi templom melletti Veres-féle házban, hol a bejárat külön van Ajánlott Ócsváry urat mind helyben, mind vidéken lakó oly illetők figyelmébe, kik orvosi tudományát s tapasztalatait igénybe venni kívánják.

— Kanizsa. A bajnai iskola építésére adakoznak még a következők: Babócsay György 2 frt. — Polák Vilmos 50 kr. — Singer Samu 50 kr. — Stura és Polák 1 frt. — Schwarz 1 frt. — Weiss M. 1 frt. — Dobrovics Dáma 1 frt. — Markbreiter Jakab 1 frt. — Lippics Gyula 50 kr. — Neusiedler Pál 1 frt. — Öllap Samu 50 kr. — Matulnik Antal 1 frt. — Volf István 50 kr. — M. W. 50 kr. — Zerkowitz Zsigmond és társa 5 frt. — Axenti György 1 frt. — Dervarits János 20 kr. — Weber Wilhelm 1 frt. — Benicz József 30 kr. — Nagy Károly 50 kr. — Blau Pál 1 frt. — Plichta Károly 2 frt. — Ócsváry 50 kr. — Kecskémihy Albert 1 frt. Összesen 22 frt 30 kr. — Ezen öszeg az előbbi 77 frt 40 krtól adatván, a Füzesség lesz 100 frt 30 kr.

— Bátorkodom onttal egyszerűsággal közölnöm azt, hogy a gyűjtőív általam a tekintetes fő-

szolgabírói hivatalnál tétetett le, így tehát a további adakozásokról számadás engem illetni nem fog.

Most pedig fogadják a nemeseleki adakozók a mult s imban tolmácsoló hálynyilatkozat, s lapok tisztelet szerkesztőjének pedig a segélysettek nevében legyen szíves közölnöm közönmegmondásomat.

ÓCSVÁRY GYULA.

Irodalom.

— (Korszerű munka.) Alapszabálytervezetek. Viddi bankok, takarékpénztárak, részvényekre alapított ipar-vállalatok és öngyezőző gyulak számára. Szekszatete: Németh Imre, titkár a főlm., ipar-és kereskedelmi miniszteriumban. Kiadta a Pászor-féle nyomda részvény-társulat. A 106 lapra terjedő, igen csinos kiadott munka nagy zárt fog pótolni, mert utálhatatlan fog szolgálni minden keletkező részvény társulat, nehogy az eldőlhetendők vállalat a társulat, melyek hiányosan szerkesztett alapszabályok miatt későbbesen szűnvejen. A munka a legilletékesek kézből származik, mert szerzője, mint a finanszírozott miniszterium kerék osztályának titkára és a részvény-társulat elnöke, legjobban ismeri az 1840-ik évi XVIII. t. cz. ide vonatkozó szabályokat hiányát és azon vesztéseket, melyek ezen hiányok pótlására jelenlegi kormányunk megalkapították mielő fogva ezen munka biztos kalauzál szolgálhat mindazoknak számára, kik hivatal vannak vala mely részvény-társulatok alapszabályokat készíteni. A kor-és ezalézer munkát ajánljuk az illetők figyelmébe.

Nyilt posta.

— Sk. I. Perlak Kézszeggel megteveztek a szót közzé az ígert beállítás. — B. Kecskemet Megköltözték. — B. J. Halász-vidék. 75 kr. az egész alkalmat megkerül az előfizetéshez az előfizetők. — G. Galambok. Áronnal postára 1000 frt. mind a két számtól. 30 kr. kérés beállítás. — H. S. Orda. A borsai kiválasztás s szót mint pályaműt meg fog jelölni. — K. I. Papp János. Állam-és politikai műve nem hozhatjuk megkérteni. A maik is. — N. A. Péc. Az emléktárgy szerkesztés s kiadásáról szót sem tudunk. Többnyire az adakozók f. dolgozzák.

Nyilt tér.*

Nincs többé méh-és gyomorféreg, agyaziate havi tisztulást megelőző szót kintz fájdalom!

Béhmétezés havi tisztulást korábban s alkalmas! Millió és millió nők vannak, kik a havi tisztulást megelőzőleg iszonyú kínos fájdalomokat éreznek, a meg sem győzítetők magukat! Miért? Ártatlan szemérmük miatt! Milyen orvosi tapasztalathoz tudom, hogy ezen okból származik többnyire a nőknél — folytonos szenvedések mellett — a fehér foltás és magyalanosság s egyéb meghajók: oly biztos szert kiválaszt nekik nyujtani, melyek ezen bajokat bizonyosan eltávolítják. Azert kik orvosi tudomással élni kívánnak, díjazott nyulven levelekre is, vagy vidékre postán utánvét mellett nekik biztos gyógyszeremet utatisámossal együtt a legnagyobb titokban tartás mellett megküldtendem.

Folyó évi mártius 1-től 15-ig N. Kanizsán fogok tartózkodni.

A füzesség, Piaristák temploma mellett levő Veres-féle házban, — ahol Mikolásh fenyőp-iródója van.

A bejárat külön van.

Debrecezen febr. 17. 1869.

ÓCSVÁRY EDE

orvos és székész, s m. kir. term. tud. s több tud. társulat rectora tagja.

* E rovat alatt közzétettétek felől szót a vállalt s Szék.

ÜZLETI HÍR N O K:

Nagy-Kanizsa, 1869. február 27-án. Lefolyó héten a gabonapiacán átlakabb behozatal fordult ugyan elő, de az ár 10 percentálal lejjebb szállt, midőn ezen körülményeknél tulajdonítanak, mert a külső szállítástól nem ártást valánk oly mérvben, mint azt különben várt lehetne. — A munka ezek legénybe vételek, a kora tavasz ártást ólt mindabben.

Pézsi het-vásári köztársak. NAGY-KANIZSÁN, február 27-én. Alsó-borsosai márkaként.

Termények: Búza s 88-85 fontos 3 frt, 65 kr. frt 88-85 font. 4 fr. 25 kr. 87-88 fr. 4 frt 40-50 kr. Bors 78-79 font. 2 fr. 70 kr. 79-80 font. 2 fr. 80 kr.

Árpa s sorfűtőnek, 70-71 frt. 3 fr. 50-76 kr. 71-72 frt. 2 frt. 80 kr. Árpa birtokosok, 60-60 frt. 3 frt. 20 kr. 81-88 frt. 2 frt. 35 kr. Kukoricza s 2 frt 25 kr. 2 frt 50 kr. Kukoricza olaj (cainquantin) 2 frt 70 kr. Zab 44-45 frt. 1 frt 70 kr. 46-47 frt 1 frt 75 kr. Pohanka 66-68 frt. 1 frt. 60 kr. 60-65 frt 2 frt. 75 kr. Pászolyi fehér 4 frt. — Pászolyi, tarka 3 frt. 60 kr. Szék. mássa. — frt. kr. Szék. — frt. — frt.

Bécsi pénzfolyam, febr. 27.

5% metaliques. 62.55; 5% nomz. kölcsön 69.15; 1860-ki állandami kölcsön 89.20; bank-részvények 7.25; hiteltisztítási részvények 99.2. 40; London 122.60; ezüst ágó 120.60; arany darabja 5.79 1/2 kr.

Vasuti naponkénti menetrend:

Indul N. Kanizsára Buda felé d. n. 6 óra 22 perces. — d. n. este 9 órákor. — Bécs. — reggel 7 óra 15 perces. — d. n. este 7 óra 45. — Triest. — d. n. 1 óra 50. — Bécs. — reggel 8 óra 25. — Bécs. — reggel 8 óra 50. — d. n. este 2 óra. — Bécs. — reggel 8 óra 6. — Bécs. — reggel 8 óra 20. — Triest. — reggel 8 óra 26. — Bécs. — d. n. este 2 óra 52. — Bécs. — d. n. 1 óra 44. — Bécs. — este 7 óra 20.

Heti naptár.

Február 28-tól mártius 6-ig 1869.

Hét- nap	Katolikus nap- társ	Protestáns naptár	Öst
1. János boldogíté és k. Luk. 1. 14. 9k.			
2. Vasárnap	C 3 Román	C 3 Dóll	
3. Hétfő	Albin p.	Fojérke	
4. Kedd	Simplic	Staphicus	
5. Szerd.	Báth k. Szepes	Guada	
6. Csütörtök	Kásmér	Kásmér	
7. Péntek	Adeján	János	
8. Szombat	Filgyes	Filgyes	

Felőlés szerkesztő: Wajdits József. Segéd-szerkesztő: Bátorfi Lajos.

